

309301 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ నవంబరునెల 19 వ తేది మంగళవారము } No. 188
సంపుటము. ౫ } కాళిదాసు ప్రాచీన కవిత్వ రత్నాకరము స బహుళ ప్రథమం. } సంచిక ౧౮౮

విక్రీలి మనోహరముగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు)
కాబడినది. కాబడినది.
ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది.
అల్పాహారగాని, సారాశయగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
ఏ కువాలపై కొన్ని చిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యముగా
సువాసన నిస్తులరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్న నైజా (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0.8-0
మధ్యరకము నైజా 1-1/2 డ్రాం " " 0.12-0
పెద్ద నైజా 2 " " 1.4-0
పెద్ద నైజా 4 " " 2.0-0
వి. వి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము
కల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులాను దొరకును. ఎవరికి
ఆ సేకమగు నకలు సెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపై
ను, కార్డుపైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరికిరింపుడు ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సలకణములను పరికిరించేయ గోరువారికి దిగువవాటి
ప్రాసినచో అలాగే దుబ్బియ్యల ముద్రానకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
సంపాదకము: అంగ్లొ-యిండియన్ డ్రగ్ అండు కమిషన్ కంపెనీ నెం. 155, నామూచునీడు వీధి, బొంబాయి.
మృత్యుమూర్తి: మృత్యుమూర్తి పుస్తక ప్రచురణ, చెన్నపట్టణము.

నర్వవృద్ధి విషసంజీవిని. 586
(రిజిస్టరు) (పేరు మార్పు.)
ఈ ఖమ్మిలో కచ్చువారు సంకీర్ణముతో పోవుదురు.
ఈ ఖమ్మిలో కచ్చువారు సంకీర్ణముతో పోవుదురు.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు యింద
వలసిన యాభ్యోమధము. అంగ్ల
యిండియన్ డ్రగ్ అండు కమిషన్ కంపెనీ
చేయబడియున్నది. ఎన్ని దినము
యిందను మందు గుణము మారుదు,
తేలునకు మార్తమే కాక ఎలక,
కోక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
విషజతువుల కాటులకు సుపయో
గించును. కల పాకలో 1-కి 0.8-0
పొట్టజి 0.8-0, 1 డెజ్ పాకలో
కల పా 0-0-0. పోస్తేజి నీజు.
ఒక సారి 2 ప్యాకెట్లు తీర్చింపుకొనువానికి పోస్తేజి ఇ.పా.
కర్తవ్యము 100 కి 25 మాపాయులు కలిపి నియ్యబడును.
చిరునామా: ఫస్ట్ ఫ్లోరింగ్ వెని,
155 నంబూచీడు వీధి, బొంబాయి.

సందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

జనవరి 31-వ తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.
ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.
వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు కంపెనీవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబువారి యుండదు.
కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలగుమందులకు త్వరితముగ యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపొడి	మోహిని తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము
చక్కని డబ్బీలో వెల రూ. 0-8-0; డెజ్ 1-కి రూ. 5-4-0.
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడును.
అమృతాంజనం డిపో,
109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోపధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికౌఠ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.
చంద్రప్రభ గుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.
వాసవ లేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్ని యునాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.
జాండూ ఫార్మ సూపర్ మార్కెట్
వరుగ్గు
ఆయుర్వేద యోపధముల తేయువారు
బొంబాయి నెం 13.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elephinstone Road, Bombay, 13

అమృతాంజన అవశేషము.
ఈ అవశేషము రక్తమును శుద్ధిచేసి హిర్యమును హెచ్చించి
ఇది యింకొక యుష్కరముగా చేసి తేలికా
మందులతో కలిపి తీసుకొనుట వల్ల చేసి కఠినమునకు
తేజస్సును కలిగించును. చీర్మతయ, భేదన, కలకాష్ఠి,
హిమ్యోమోస్మి మొదలగువానిని తీర్చుక నివారించును.
(218) జర్మనీయన్ డబ్బీ 1-కి రు 2-0-0.
నైజ్యోకాష్ఠి ముశీకంకర్ గోవింద్
అంబేద్కర్ మార్కెట్, 107, బ్రాడ్వే, మదరాసు

వాలంటీరు సిగరెట్లను
ఉపయోగింపుడు.
ప్రకృతము మార్కెట్లలో యుండు అన్ని రకముల కంటే
ఇవి శ్రేష్ఠతమైనవి 6000 సిగరెట్లను 10 ప్యాకెట్లుగా
కట్టియించబడియుండు వెల 1.కి కల రూ 75-0-0 మా
త్రమే. మొత్తముగాకొను వర్తకులకు మంచి కమీషను ఇవ్వ
బడును. వివరములు కావలసిన యాక్రింది విభాగమునకు
వ్రాయవలెను. పి. ఆర్. కిట్టి అండు కో.
1841 చంద్రబిల్లింగురెంజాపూరు.

మలయ చందనము
(1251) వెకరోగములకు సుకారము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. చూచు లేదు. పిడికారీ
మున్నగు కఠినవికల్పల పనిలేదు. గుచ్చ
మైన మా మలయచందనము ఎటువు
తెలుపు, పచ్చ అను నూడు విధముల
రకరకమును నూడు పూటలలో నూన్పును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

ప్రధానమంత్రి లాయడు బాడ్డి

మీరు మంత్రిత్వమును వహించిన వెనుక యుద్ధవిద్యను విషయమై ఆంగ్లల కార్యదీక్ష యతిశయించెను. ఆంగ్లల కార్యదీక్షయే యుద్ధము నందలి విజయమునకు కారణమని లోకమునందలి ఆపాలగోళాలనునకు తెలిసియున్నది.

డాక్టరు విల్సను: అమెరికా రాజ్యాధ్యక్షుడు

మీరు లోకవ్యవహారములందు ప్రశస్తి మున్నుత స్థానమును వహించిరి. లోకశాంతికి ధర్మస్థాపన మనసర మని మీరు ధృఢపించిరి. సంధిసభకు మీరు ప్రాశస్త్యదేశము కల్గి కాశ్యోకాంతిని నెలకొల్పితిరు.

పోయస్కిరు: పరాసు రాజ్యాధ్యక్షుడు

పరాసుల త్యాగశీలము యుద్ధమునందు పరి పూర్ణముగ వ్యక్తమైనది.

యుద్ధ విజయోత్సవములు

(0)

కొకినాడ.

బ్రిటిషువారు సంధి గుదిపి లోకంబునకు శాంతి నొసంగిరిని పెద్ది పెట్టి రావలెట్టులులు అడ్డుకుల్ల రావమూర్తి గార్లచే కాకినాడయందు 14-వ తారీఖున గొప్పయోత్సవము గావించబడినది.

తెక్కలి.

ఇంగ్లీషువారికి జయముగలిగినందునకు గాను కబ్ రిజిస్ట్రారు తాములట్టివరసేవారావు నాయుడుగారు 16 వ తారీ ఖున సాయంత్రము 6 గంటలకు 500 వందల బీదజనమున కన్న దాన మొనరించి రని తెలుపుటకు సంకల్పమగుచున్నది.

విశాఖపట్టణము

తాత్కాలికసంధి జరిగెందుల కే పురపాలకాలయ కమిటీ రీతి మూయబడినవి. పురజనులందరు నవరిమితసంతోషముతో నుండిరి. పురవాసు లమితభక్తితో బాడ్డిరాజు మేరీరానుల కటములను పూజించి పురమంతయు నలంకరించుకొనియుండెను.

లక్ష్మీనరసాపురము

12, 18 తేదీలయందు ఆంగ్లయుల విజయమహోత్సవ మునుగూర్చి లక్ష్మీ నరసాపురమున రాజా రామాయమ్మ బహద్రుగారు ఘోషారంబులు పంచివెట్టించిరి. స్కూలు పిల్లలకు అల్పహారంబు లొసంగిరి. వీరిరాజభక్తి కడుక్లాసు నీయము.

రామచంద్రపురము

భర్తను యుద్ధసానగౌరవార్థము ప్రజాప్రియు లగు ఇచ్చటి డిప్యూటీ మున్సిలుగారు 16-వ తేదీని రామచంద్ర పురపు ప్రజలకుండటికి (క్రైస్తవ క్రీస్తుజులతో సహా) నవ్యమగు ఉపహారమిచ్చును గావించి సంగీతకీరణము మొనంగిరి. (తంతిరవన)

గుంటుగొలను.

18-వ తారీఖున మిత్రచంద్రుల వారు పరిపూర్ణజయ మును పొందినందుకు గాను పురభవనములో డి. పి. డబ్లియూ. ఓనరిసేయరు చావలి వెంకటరామయ్య గారి యాధిపత్యము క్రింద పురజనులు సభ జరిపి తమ సంతోషమును వెల్లెబ్బించు బాలబాలికలకు ఘోషారంబులు పంచివెట్టబడిరి.

కోటిఫలి.

బాడ్డిచక్రవర్తిగారికి జయనూచిక మైన సంధి జరిగినందునకుగాను 14 తేదీని అనందగజపతి లైబ్రరీవారును గాగ్రు నగుభువనవారును పురజనులును స్కూలు విద్యార్థులును బాడ్డిపటము పుచ్చుకొని చక్రవర్తిగారికి జయజయ ధ్యానము లతో గాగ్రునును ఊరేగి డైరెక్టార్లను చేసెరి. పిల్లలకు మిఠాయి మొదలగునవి పంచివెట్టబడినవి.

మృత్యుంజయనగరము

ప్రస్తుతము సంగ్రామము రాజీయైనందునకు బాల విద్యార్థివర్గనీ సమాజమాచారి యాధిపత్యముక్రింద పురజనులు అందరు జగన్మోహన్మివారికి సహస్రనామపూజ చేయించి ఆరాత్రి యాలయములో వీణామృదంగవాద్యముల వినోదము జరిపి చక్రవర్తిగారి కిట్టి జయములు కలుగజేయుటకు సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచు సభను ముగింపజేసిరి.

బెంగుళూరు.

ఈ నెల 18-వ తేది బుధవారము రాత్రి 7 గంటలకు బెంగుళూరు సివిల్ అండ్ మిలిటరీ స్టేషన్ సెన్సిగ్నల్ గారు నందలి గాయక గ్రామణి విద్యాసంఘమువారు కోనూరు రామానుజయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద సభచేసి యుద్ధ విద్యమనములనెల్ల సంగ్రహముగా విశదీకరించి ప్రసక్తమగు సంగ్రామసంధికార్యము నిర్విఘ్నముగా గొనసాగి ముగ్ధిర మగు నిమిత్తము భగవత్పూర్ణ మొనరించి తమకుం గల రాజభక్తి విశ్వాసములను వెల్లడిపించి కాంతిరచన జయధ్వనులతో వీరయానందోత్సవమును గొనియాడిరి.

తిరుపతి.

మిత్రచందలివారి విజయవార్త తెలిసిన తోడనే పురమునం దంతటను మేరీయుత చక్రవర్తిగారి పటము అలంకారము చేయబడిన యేనుగవై నుంచబడి యుద్ధోగస్థులతోను బడి బాలరతోను విజయధ్వనులతోను భేరి భాంకాకాహళి కొది వాద్యములతోను సామ్రాజ్య పతాకములతోను ఊరేగింపు చేయబడినది. పిమ్మట హైస్కూలు హాలునందు గొప్ప మీటింగు జరుపబడినది. డి. కే. దోరస్వామి అయ్యంగారు పాఠలకు విజయవార్తను తెలుగులో తెలిపిరి.

వంట్రప్రగడ.

ఎలమెంటరీ బాలర పాఠశాలాధ్యక్షమున (18-11-18) తేది బుధవారము ఏలూరు సత్యవారాయణశర్మ బి. ఎ., గారి ఆధిపత్యముక్రింద పుర ప్రముఖులును పాఠశాలబాలరును మూరు 200 మంది సభ్యులు పతాకములతోడను దైవ రాజ కీర్తనలతోడను శ్రీ పంచమజార్జి మేరీరాడిగార్ల చిత్రపటమును పుష్పములతో నలంకరించి జయజయ ధ్యానములతో నగరసంకీర్తనము గావించి రి గంటలకు సభసమావేశమై సంధి విషయమును గురించి విద్యార్థికులు మిగుల నైపుణ్యముతో నుపన్యసించిరి.

బొప్పల్ల.

యుద్ధవిరామవార్త యపరిమితానందకారణ మయ్యెను. పౌరప్రముఖులు 200 రూప్యముల చందాలువేయించిరి. సబ్ కలెక్టరు ఎన్. వి. రామమూర్తి గారి యాజమాన్యము క్రింద బోర్డు హైస్కూలులో సభ సమావేశమయ్యెను. యుద్ధఫలములను గూర్చియు విజయప్రయోజనమును గూర్చియు నుపన్యాస

ములు జరగెను. తేయిమంది విద్యార్థుల కుపహారములు పంచి వెట్టబడినవి. 1900 మంది పేదల కన్న దానము గావించబడినది. అనంతరము మహావిభవముతో నూరేగింపు టుత్సవముగావించబడినది. బాలభటుల యుత్సాహ సాహాయ్యములు ప్రశంసా పాత్రములు.

నరసన్నపేట

యుద్ధము విరమింపబడినవార్త వినినంతనే నరసన్నపేట జేవాలయమునందు అర్చనలు చేయబడినవి. గొప్పసభ యొకటి సాయంకాలము రెకరెండు టెడ్డుపోర్టుగారి యాజమాన్యము క్రింద జరుపబడినది. పండితులచేతులు రాజభక్తిని కీర్తించుచు సంస్కృతాంధ్ర పద్యముల చదివిరి. ఉల్లాసు రాజాగారు అయిదువందలమంది పేదవారికి అన్నదానముచేసిరి. పిల్లకాయలచే వ్యాయామక్రీడల నాడించి బహుమతులను తిసుబాదారములనచ్చిరి. రాత్రి పురవీధులు గృహములు దీపములచే నలంకరింపబడి కమ్మలపండువుగా నుండెను. బాణాసంచాలు కాల్పుబడినవి పురమందెరకాద్యదర్శులు బి: వి. నారాయణమూర్తి గారు మాకు తింతి నిమ్మచున్నారు.

మురుముండ.

18-వ తేది నాడ్డి చక్రవర్తిగారి జయమును గురించి సంతోష నూచకముగా శ్రీసోమేశ్వర స్వామివారి కుత్సవము చేయించబడినది. విజయరాంపురము పొప్రయిట్లకు చెలికాని వెంకట సూర్యారావుగారును గ్రామములోని రయితులు మేళ తాళములతో నుత్సవముచేయించిరి. 14-వ తేది మధ్యాహ్నము గ్రామ చావడిలో మిత్రచందలివారి జయమును గురించి సభ జరుపబడినది. సభలో మిలిటరీకి వెళ్లినందులనీ ప్రజయొక్క లాభములను గూర్చియు వేదాధిపతిగారి గురించినయు నుపన్యాసము లొసగబడినవి. సంగీతసభ జరగెను. ఆనాటి రాత్రి బాడ్డి చక్రవర్తిగారి రాతి విగ్రహము మేళతాళములలో నూరేగింపబడినది.

వేటపాలెము

విజయమహోత్సవమునకు గాను ఇచ్చట పాఠశాలలన్నియు 14-వ తేదిని మూయబడినవి. చక్రవర్తి చక్రకర్తని గార్ల పటములు మేళతాళములతో జయభాషధ్వనులతో బాలరు ఉద్యోగస్థులు పెద్దలు వెంటరా నూరేగింపబడినవి. పురవాసులందరు 14-వ తేది సాయంత్రము బాలికాపాఠశాలలో అసీస్తాంటు తహశీలుదారు పొన్నాడ రామశ్రీవంతులగారి ఆధిపత్యముక్రింద గొప్ప సభచేసిరి. బ్రిటిషు పరిపాలనవలన లాభమును యుద్ధసమాప్తి గుఱించియు ఉపన్యాసము లొసంగబడినవి. ఈ సందర్భమందు బండ్ల బాపయ్యగారు మూరు 1000 మంది బీదప్రజలకు అన్నదానముచేసిరి. కున్మిరామకొ మిన్ గారు బాలబాలిక లందరకును ఫలహారముల నొసంగిరి.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు

డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8. 10-కి రు. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మము మీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచనములలో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికారట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేచి శరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జిల ఏర్పడును.

అమృతాంజనండిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

వాతావరణస్థితి

1919 సం॥ నవంబరు 19-వ తేదీ మంగళవారము.

తేదీ ముఖ్య నగరములు	అక్షాంశం 24 X 00 లో	అక్షాంశం 24 X 00 లో	గ్రహం 24 X 00 లో	వర్షపాతము 1 నుండి 2 వరకు	వర్షపాతము 1 నుండి 2 వరకు
గోపాలపూరు	82.8	71.4	0.50	88.49	42.86
వాతేరు	82.9	71.5	1.20	21.96	88.86
కాకినాడ	82.5	75.6	...	28.69	85.74
బందరు	87.1	74.7	...	48.22	81.58
గుంటూరు	91.7	78.6	...	21.65	29.83
శెల్లూరు	83.8	75.7	...	87.55	28.20
మద్రాసు	80.2	74.5	0.50	58.24	87.85
హైదరాబాదు	85.1	66.2	...	18.81	80.27
అనంతపురము	87.4	69.7	...	14.78	22.83
బళ్లారి	89.8	67.5	...	12.87	19.11
కర్నూలు	* 92.0	68.8	...	18.52	25.06
కడప	85.6	72.8	...	16.91	28.18
రెంగుళూరు	75.3	68.8	...	28.68	38.24
శెల్లూరు	* 76.8	71.0	0.96	24.30	86.11
నెలము	* 75.9	70.4	...	17.50	86.42
కోయంబూర్	* 82.2	70.4	...	16.60	18.72

వాయుభారము బంగాళాఖాతముయొక్క నైరుతి భాగమున పోవుచు; ఈ త్రైశుల్కములలోను దక్షిణ హిందూస్తానమునకు తగ్గిచుచు. తుపాను ఇంచుమించు చుత్తరాభిముఖముగా సాగినది. నెటి తెల్లవారి 8 గంటలకు మిశ్రీ బందరున కాశ్యపుముగ తుపాను ప్రదేశము 200 మైళ్ల నైఋత్యము కలిగియుండెను. ఉత్తరసర్కారుల తీరములలో ఈకాశ్య వాయువులు బలముగా వీచుచున్నవి; సముద్రస్థాయిలలోనుగ నున్నది. మదరాసు తీరమున గాలి సాధారణముగా నున్నది. ద్వీపములలో దక్షిణాగ్నేయవాయువులు బలముగా వీచుచున్నవి. తుపాను చాల బలముగానున్నది; బహుశా ఈ కాశ్యముఖముగా బంగాళాఖాతముయొక్క యగ్రభాగము వైపు బొట్టుకొని పోవచ్చును. ఉష్ణస్థితిలో మార్పు లంతగా లేవు మదరాసు తీరమునకు కర్ణాటక దేశమునకు తప్ప సాధారణోష్ణస్థితి మామూలుకంటె నధికముగా నున్నది. పగటి యుష్ణస్థితి దక్షిణమున మిక్కిలి తక్కువ. నేలములో మామూలుకంటె 12డిగ్రీలు తక్కువ; చాలచోట్ల 6 మొదలు 12డిగ్రీల కంటె తక్కువ సాధారణముగా రాత్రి యుష్ణస్థితి యధికము. దత్తమండలములలోను హిందూ ద్వీపకల్పముయొక్క వాయవ్య భాగమునను వాయువు లో చెచ్చు లేదు. వాయువ్యత మామూలుకంటె తక్కువ. ఆకాశము తూర్పు తీరమున మేఘచ్ఛాధిత మైయున్నది; దక్షిణమున మబ్బుపట్టి యున్నది; వాయవ్యభాగమున కొంచెముగా మబ్బుపట్టినది. విశాఖపట్టణమున 1.20, గోపాలపురమున $\frac{1}{2}$ అంగుళముల వానపడినట్లు తెలియవచ్చినది. తుపానులు బంగాళాఖాతముయొక్క యుత్తరపులిట్ల పట్టుకొని చెన్నరాష్ట్రమున వాతావరణము నిర్మలముగా నుండవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్సు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లే కుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బితో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొఱకును.

అమృతాంజనము డి పో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

ఆయుర్వేదకళాశాల, చెన్నపురి.

(1045)

ఈ కళాశాలలో చేరిన ఆయుర్వేదభూషణ, భిషగ్వరపరీక్షలకును, అఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యావీర పతకమున జరుగు ఆయుర్వేదాచార్య, విశారద, వైద్య, ఈ పరీక్షలకును ప్రత్యేక శాఖ లేర్పరుపబడి విద్య కలవబడును.

నూతన తరగతులు 1919 జనవరిలో ప్రారంభమగును.

దీక్షములు:—ఆయుర్వేదాచార్య శాఖకు నెలకు 5 రూపాయలు. తదితర శాఖలకు 3 రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశపరీక్షయందు తీర్పు లగు కొందరికి విద్యాధి నేతనము లొసగబడును.

యోగ్యతాంశములు:—భిషగ్వరశాఖ తప్ప తక్కిన శాఖలలో చేరగోరువారికి సంస్కృతమున చక్కని భాషాజ్ఞాన ముండవలయును. భిషగ్వరశాఖకు మాత్రము ఆంధ్రమునగాని, ద్రవిడమునగాని చక్కని బాస ముండిన వారును. ప్రతిశాఖకు 50 గురకు మాత్రమే ప్రవేశము గలదు.

వివరములను జెలియగోరువారును దరఖాస్తు ఫారములను బడయగోరువారును మదరాసు మాంట్యూరోడులో నుండు

రింటివిలాసము:

“కుండిట్”

మదరాస్.

చెన్నపురి ఆయుర్వేదకాలేజి ప్రిన్సిపల్

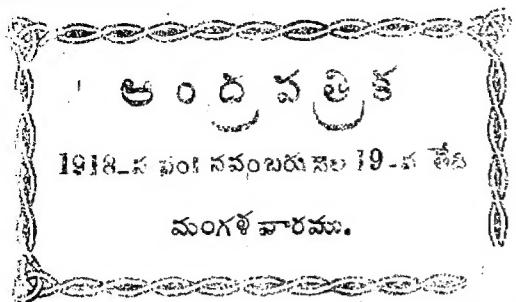
పండిత డి. గోపాలాచార్యగారికి

(వాసికొనవలయును.)

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీ లగునెడల వేటువేటు భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యియ్యబడును. కాబట్టి యువవిలేఖక మహాశయులు యథా ప్రకారము తమ వ్యాసములను డినెంబరు నెల లోపల పంపివై వేర్కొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

పరిశ్రమలు: ప్రభుత్వసహాయము

పారిశ్రామికాభివృద్ధి విషయమై, ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలుగజేసికొనుట భావ్యముగాదని, కొంతకాలము క్రిందటివరకును పరిపాలకుల యభిప్రాయమై యుండెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు పారిశ్రామికశాఖ నొక దానిని నెలకొల్పి దలపెట్టినపుడు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారగు మాన్జే ప్రభువుగా గా ప్రయత్నమును విరమింపజేసెను. కాని ఈ శాఖ పిమ్మట నెలకొల్పబడెను. రానురాను, పారిశ్రామికాభివృద్ధియందు విషయమై ప్రభుత్వము వారు తటస్థభావము బూనవలయునను సిద్ధాంతము మార్పుజెందుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సాయము జేయుచో వర్తకము లభివృద్ధి జెందవని, పారిశ్రామిక విచారణ సంఘము వారు తమ నివేదికయందు స్పష్టముగ సూచించిరి. ప్రభుత్వదృక్పథమునందు మార్పులు గలుగుచున్నందులకు సంతసము పొడముచున్నను, ప్రభుత్వమువారింతవరకును పారిశ్రామికాభివృద్ధియందు నిమిత్తమై విశేషముగ కృషి సలిపినటుల గాన్పించెను. పారిశ్రామికశాఖోద్యోగి యగు సి. యె. ఇన్నగారు తయారుజేసిన 1917-18 సంవత్సరపు నివేదిక మాయెడల నున్నది. ఈ నివేదికను పరిశీలించినచో, యీ రాజధానియందు జేయవలసిన పరిశ్రమలు కొనసాగుటకు పట్టు గలవైతమగుట కీ యుద్యోగి కొంతవరకు కృషి సలిపినటుల గాన్పించుచున్నది. ఇంతవరకును చేకూరిన ఫలితములు మాత్రమంత తృప్తికొనుగ నన్నిటయు. ఈ నివేదికను బరిశీలించిన నొక్క విషయము మాత్రము గ్రస్తుట మగుచున్నది. ఎన్నియో సూత్రస పరిశ్రమల నిరాజధానియందు నెలకొల్పి, ఈ జేశము నైశ్వర్యవంతముగ గావించుటకు వీలైనకములు గలవని స్పష్టముగ చూపుచున్నది. ఇంతయే గాక, ప్రజలు తమ ప్రాత యలవాటుల విడనాడనేరక పరిశ్రమల విషయమై కొత్తదారులతోకొరను సిద్ధాంతమునందు సత్యము లేదని ధ్రువపడుచున్నది. ప్రజలలో ప్రాచీనమైన సభిమాన మున్న మాట సత్యమే. అట్టి యభిమాన ముండుట గూడ యవసరమే. కొత్తవంత జూచినపు డెల్లను, అందరి సాధ్యాసాధ్యములను గుర్తెలుగనేరక, నష్టముల పాలుగాకుండ ఈ యభిమానము ప్రజలను సంరక్షించుచున్నది. కాని సూత్రస పరిశ్రమలు లాభకరము లని ప్రజలకు స్ఫురించినపుడు మాత్రము, వారు ముందంజవైచుట కేమాత్రము వెనుదీయరని స్పష్టపడినది. ప్రజలలో గలుగుచున్న సూత్రసోత్సాహము నాధారపరచికొని, ప్రభుత్వ నిపుణులు వారికి సరియగుమార్గముల జూపి సానుభూతితో కృషిసలుపుచో, దేశాభివృద్ధియందు త్వరతో చేకూరు ననుటకు సందియ ముండదు.

ఇన్నగారే నిరుతి వత్సరము ముందుసామానుల కంట్రోలరుగ గూడ నియమింపబడిరి. ఈ పనితో, వీరికి విశేషకాలము సరిపోయినది. ఇవిగాక, వీరికిర బాధ్యతలు మోపబడినవి. అట్టితర, వేరొకయుద్యోగిని పారిశ్రామికశాఖను పరిపాలించుట కేర్పరచిన నెంతయో భావ్యముగ నుండెడిది. యుద్ధానంతరముల కొర కీ శాఖపై

నుపేక్షవహించుట నష్టదాయకము. ఇన్నగారు తీరిక విశేషముగ లేక 51 దినములు మాత్రమే పర్యటనము గావించి రని తెలియుచున్నది. ఈ సల్పవ్యవధిలో వారెక్కుడు శ్రద్ధవహించి రనుటకు, వీలు గాన్పించదు. నివేదిక వత్సరమున మద్రాసు వాణిజ్య పారిశ్రామికాభివృద్ధికి యుద్ధ కారణము చేసినకముగ సంతరాములు గలిగినవి. సరకుల రాకపోకలకు వైలుపాకర్యములుగాని, నాకాపాకర్యములుగాని చాలవరకు తగ్గినవి. రంగులు లేనందువలనను, నూలుధర పెచ్చుటచేతను నేతపరిశ్రమ మూలబడినది. కాని యుద్ధానంతరములకు వలయు పరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారు వశపరచికొనిరి. ఇటులనే ఆహారవదార్థముల ధరలను గూడ యుద్ధారంభమునుండియు, ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించి యుండినచో యంతటి విపరీతపు కటవేర్పడి యుండకుండెడిదే. స్త్రీమగులు లేని లోపముచే, దేశీయనాకలను నిర్మించుటకు ప్రజలు శ్రద్ధవహించి యుండుట, ప్రశంసాపాత్రము. రాజధాని తూర్పు తీరమునందును పడమటి తీరమునందును దేశీయనాకలత్పధికముగ నిర్మింపబడినవి. ఈ పరిశ్రమకు ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రోత్సాహము గలిగించుట లాభకరము. యుద్ధమునకు గావలసిన వరికరములను సప్లయచేయుటలో చెన్నరాజధాని యితర భాగములకు దేనికిని తీసిపోలేదు. మద్రాసునుండి పంపబడిన తోళ్లు, మిత్రమండలి నైనికలకు బూట్టుల దయారుజేయుట కుపయోగపడినవి. మద్రాసు అముదపు విత్తులనుండి తీసిననూనె వాయు విమానములకుపయోగించబడినది. ఈ వత్సర మొక్కమాసములో 5000 టన్నుల కొబ్బరినూనె చెన్నరాజధానినుండి పంపబడినది. ఇటులనే, తేయాకు, కాఫీ, రబ్బరు మొదలగు సరకులు చెన్నరాజధాని రేవుపట్టణములనుండి నధికముగ నెగుమతి గావించబడినవి. బక్కింగుహము కర్నాటక మిల్లులనుండి కాకివస్త్రమును నైనికలనిమిత్త మంపబడినవి.

మద్రాసుపారిశ్రామికవస్తుప్రదర్శనసభ నిరుతి వత్సరము డిసెంబరునెలలో జనుప్రదముగ జరిగెను. అప్రదర్శననుందు, స్వదేశపరిశ్రమాభివృద్ధికి మితితేని యవకాశములు గలవని నిరూపింపబడినది. పరిశ్రమల యుజమాను లెవరియనను, సంవత్సరమున కొకమారు 15 రూప్యముల కాంపొడింగు ఫీజు నిచ్చినచో, ప్రభుత్వనిపుణుల పారిశ్రామికనిలయములను సందర్శించి తగిన సలహాలనిచ్చుట కేర్పాటులు గావించబడినవి. ఈ యేర్పాటుక్రింద 145 నిలయము లిట్టి యవకాశము నుపయోగించిన వని తెలియుచున్నది. దేశీయ యవకాశము నధికముగ నుపయోగించికొనగోరుచున్నారము. ఈ వత్సరము నూనె యింజనులకు నూనె లభింపక, చిన్ని ఫ్యాక్టరీల యుజమానులనేకచిక్కులకు లోనయిరి. అయినను కొందరు రంపపుట్టు, ఊక మొదలగు వాటితో యింజనుల నమపుచున్నారు. విద్యుత్తు మిల్లుల పరిశ్రమ డ్రా తాలూకాలో అభివృద్ధి గాంచుచున్నది, అనేకు లీ పరిశ్రమకు బూనుకొనుటచే లాభము చాలవరకు తగ్గినది. ఇందుకుతోడుగ, విద్యుత్తు రాకపోకల సౌకర్యములు లేక, ఈ పరిశ్రమగూడ మూలపడినది. బెజవాడలో సిమెంటు పరిశ్రమ అభివృద్ధిజెందుటకు వీలు గలదని తెలిసినదిగాని, యింకను విచారణ పూర్తి గాలేదు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయముల గూర్చి, సుస్థితములు లాభకరము గాదు. ఇటులనే కాటను జిమ్మింగు ఫ్యాక్టరీల విషయమై విచారణ గావించ దలపెట్టబడెనుగాని, కార్యావసరములచే నిదియు

మానివేయబడెను. చెన్నపురిలో గ్లాసుల తయారుజేయుటకు నిర్దేశింపబడిన యంత్రసామగ్రి అలహాబాదు గ్లాసువర్కువారికి విక్రయింపబడెను. ఈ పరిశ్రమను మద్రాసునుండి వల తీసివేయవలయునో దోచలేదు. పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ మాత్రము కొంత యభివృద్ధి జూపినది. కాపీయింగు పెన్సిల్లు మంచివి తయారయ్యెను. కాని, తగిన సప్లయ లభింపకపోయెను. ఇన్నగారీ విషయమై నెక్కుడు శ్రద్ధవహింపలేదని విచారించుచున్నారుగాని, పరితాపములతో ప్రయోజనముండదు. ఒక యుద్యోగినే సనేకపనులకు నియమించుచో, సకరియు తిన్నగ నెలవేటదు. ఇట్టి ముఖ్య విషయమై వ్యయముగూర్చి సంకోచించుటచే, విజయము లభింపకున్నది. పూనలూరు కాగితపు మిల్లును వసులను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగింపుచున్నది. ప్రభుత్వ సహాయము సపేక్షించుటలేదు.

యుద్ధ సూరంభమున పిమ్మట జర్మనీనుండి రంగులు దొరకుటలేదు. ఆంగ్లేషాధికారు లింతటితో నిరుత్సాహము జెందక, పరిశోధనల జేసి కొత్తరంగుల దయారుజేసిరి. కాని హిందూదేశమునందు మాత్ర మాలోచనలతో కాలముగడువబడినది. ఆ కారణముచే నేతపరిశ్రమ మిగుల ట్టికించినది. బ్రిటీషురంగులైనను ఈ రాజధానికి విశేషముగ రాలేదు. యుద్ధాంతమున, జర్మను రంగులు తిరిగి దేశమును ముంచివేయవచ్చును. అయిదు సంవత్సరముల వ్యవధిలో, స్వదేశపు రంగులను తయారుజేయు లేకుండుట, పారిశ్రామిక శాఖవారి ప్రయత్న లోపమును చాటుచున్నది. యుద్ధమునకు చెన్నపురి లోళ్లను సప్లయ జేసినదని తెలిపియుంటిమి. లోళ్లపరిశ్రమను నేర్పుట కొక పాతశాల స్థాపింపబడినది. ఇందు విద్యాధికులగు భారతీయులు ఏవగింపు చూపకుండ, లోళ్లను నునుపుజేయుచున్నారని, ఈ నివేదికము దెలుపుట సంతసకారణముగచున్నది. నేత పరిశ్రమ విషయమై, స్టేషంటిలు మగ్గములను నేతగాండ్రనేకులు విరివిగ నుపయోగించు చున్నారు. ప్రజలు ఉపయోగమును బాగుగ గుర్తెలిగిరేసి కొత్త పనిముట్లనుపయోగించుటకు వెనుదీయరని, యిందుమూలమున తేటతెల్ల మగుచున్నది. నిరుతివత్సరము పరిశ్రమల గూర్చి సమాచారము దెలుపుట కొక సంఘము నిర్మింపబడునని సూచింపబడెనుగాని, ఇన్నగారికి తీరిక లేక ఈ పనికి బూనుకొనలేదు. నిపుణు లగు పనివారలను తయారు జేయుటకు కాకినాడలోను మధురలోను పాతశాలలు స్థాపింపబడునని, ఈ నివేదిక సూచించుచున్నది. సాహిత్యవిద్యను, పారిశ్రామికవిద్యను జతజేర్చి నేర్పినగాని, పారిశ్రామికాభివృద్ధియందు కొనసాగదని ఇన్నగారు సూచించిన విషయము సత్యమును ప్రతిపాదించుచున్నది. హిందూదేశ మభివృద్ధి జెంది, ఐక్యవ్యవంతముగుటకు, పరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందుట ముఖ్యవసరము. ప్రస్తుత నివేదికను బట్టి, ప్రభుత్వము వారివిషయమై విశేషశ్రద్ధ వహించినటులగానరాదు. తీరికలేని యుద్యోగివై ఈ భారమంతయు బడవైచుట హ్యాయము గాదు. పారిశ్రామిక విచారణ సంఘనివేదిక సూచనల విక నైనను వెంటనే యమలులోనికి దేనిచో, స్వదేశపరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచనేరవు. బ్రిటీషువారును, అధినివేశ రాజ్యముల వారును, తమ సరకులను హిందూదేశమున విస్తరింప జేయు ప్రయత్నించుచున్నారు. జపాను అమెరికావారి పనిని యుద్ధారంభమునుండియు ప్రారంభించిరి. శత్రుదేశములు హిందూదేశపు మార్కెట్టును మరియొకమారు స్వాధీనపరచికొన నికమీద ప్రయత్నించును. ప్రపంచజాతుల పోటీలమధ్య హిందూదేశ మెన్న

టికిని నలుగవలయువా, లేక హిందూదేశకర్తవ్యము లకు భావ్యభివృద్ధి కవకాశముగలదా యని, దేశభి మానులు విలసిల్లించుచున్నారు. హిందూదేశము నకు వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము లభించినది, ప్రపంచ స్పర్ధనుండి విడిపించుకొన జాలదు. రానున్న రాజ్యాంగసంస్కరణములలో నీ ముఖ్య పరము నాంగ్లేజేపు పార్లమెంటు సభవారు ప్రసాదించుట భావ్యము. లేనిచో, చారిత్రామికాభి వృద్ధి విషయమై ఆశ కెడ ముందజూచు.

ధరల నిర్ణయము

—(0)—

ఈ వార్తపు ఘోర్టు సెంటు జార్జి గెజట్టులో, నీక్రింది ప్రకటనము గాన్పించుచున్నది.

“సె 69 రు.—(1915 వ సంపు 1 దగు) 1915 సం త్వరపు అవసరపు చట్టముల అనుసాగుచుండునట్లు చేయుటకై ఆట్టులో చేర్చి చదువబడు (1914 వ సంపు 9 వ దగు) 1914 వ సంవత్సరపు నర్తకపు సరకుల ఆ శేఖమొక్క 8 వ సెక్షనుచేతను తనకు కలగజేయబడిన ఆధికారములకు చెల్లాయించుటలో, ఆలోచన సభలో కూడిన గవర్నరుగారు 150 వ యుగములకు మించిన యేదేని పరిధాన్య

రాగులు యనో 100 వ యుగములకు మించిన బియ్య

జొన్నలు యనో తమ వశమునందో తమ యధికారము

సజ్జలు క్రిందనో కలిగియుండునట్టి యా రాజధాని

లోని ధాన్యపు భామందులందఱను, వాటియు

మార్జినులో విలసిల్లియుండు మెట్ట ధాన్యములు మొత్తము మీద 100 వ యుగములకంటె అధికముగా ఈ రాజధానిలో తమక్రీతముండుగాని తమ యధికారముక్రిందగాని కలిగియుండు అట్టి మెట్టధాన్యముల భామందులందఱు, ఈ ప్రకటన ప్రచురింపబడిన పదునాడుగు రోజులలోగా అట్టి నిలువ సరకులను గురించిన తప్పిళ్ళకు, ఆ నిలువ సరకులు ఎవరి అధికారప్రదేశ ములలోను నున్నవో ఆ తహసీలుదారునికి గాని స్వతంత్ర చార్జిగల డెప్యూటీ తహసీలుదారునికి గాని, యామరులయొకని ఆజ్ఞాపించుటకు అనుగ్రహించినవారైరి.

నోటు.—పదరు ఆదేశము ప్రకారము, సచివ్విభాగం దున్ను, ఏజెంటుగాగాని ఇతర విధముగాగాని అమ్ముట కధికారము గల ఏ వ్యక్తియైననున్నా, భామందు ఆసే మాటలో చేరుదురు.

ఎ. ఆర్. నేవ్,

గవర్నరు మెంటు సెక్రటరీ.”

వై ప్రకటనము, ఆహారపదార్థములను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము జేసికొను నిమిత్తము, ప్రకటించబడియుండవచ్చును. ధరల నిర్ణయమున కిది ప్రథమప్రయత్న మని కాన్పించుచున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ మెద్దియో ఇంకను తెలియలేదు. మైనూరు ప్రభుత్వమువారి విషయ మయి కార్యసాధనమునకు గడంగిరి. దేశములో నిలువయున్న ఆహారపదార్థముల లెక్కలను ప్రభుత్వమువారు తేల్చిరి. ఏ మనుజుని యొద్ద నయినను, కుటుంబమునకు సంవత్సరమునకు సరిపోవు ధాన్యమునకు వైగ నున్నచో, ఆ వైభాగమున ప్రభుత్వమువారు విక్రయించుకొనెదరు. సివిలు సప్లయల డైరెక్టరుగారు, అవసర మగు ధాన్యపు ఎగుమతులకును దిగుమతులకును బాధ్యత వహించెదరు. ఆహారపు కంట్రోలరుగారు అన్నిమండలములలో నాహారపదార్థములు సమానముగ లభించు బాధ్యత వహించెదరు. అటులనే జిల్లా లకు డిప్యూటీకమిషనరులును, తాలూకాలకు అమల్ దార్లును, బాధ్యతవహించెదరు. దేశమందంతటను ధరలు నిర్ణయించబడును. ఈ కార్యమును సక్రమముగ కొనసాగించుటకు ఆహారపు తనిఖీదార్లు నియమించబడిరి. దివాను విశ్వేంద్ర రయ్యగారి విషయమై అత్యంతశ్రద్ధ వహించుచున్నారు. ప్రజలకు రోజున కొక మా రయినను తిన్నగ తిండి లభించుటలేదని, వీరు విచారించుచున్నారు. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజల సీతి యంత

కన్నను దుర్భరముగ నున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు సత్వరముగ నాహారపదార్థములు చౌకగ లభించుట కేర్పాటుల జేయుని యెడల, దేశ దుస్థితి ప్రబలము గావచ్చును. యుద్ధము ముగియుటచే, రైల్వే సౌకర్యము లెక్కుడుగ నేర్పరుపవచ్చును. ఈ బాధ్యత యంతయు ప్రభుత్వము వారివై నిలిచియున్నది. దీనిని త్వరలో సంతృప్తి కరముగ నిర్వహించ ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాము.

బిసెంటుగారు : పార్లమెంటు సభ్యుత

నిన్నటి న్యాయండియా పత్రికలో నీ సంతోషవార్త గాన్పించుచున్నది.

“బిసెంటుగారు బ్రిటిషు పార్లమెంటు లో సభ్యురాలుగ ప్రయత్నించ గోరబడినది. వలయు ధన ముప్పుడే సమకూర్చబడినది. స్నేహితులలో వాలోచించి, ఆమె యీ క్రిందితంత్రీవార్త నంపెను.

‘విజయమున కవకాశ మున్నచో, నిలిచెదను. లేదని తేల్చుట నిలుచుట నా కెక్కుడివ్వదు. లేదనితేల్చు కార్యక్రమము, ప్రధానమంత్రి విల్సనుగార్ల యధాశయముల నామోదించుటయు, నిర్దేశునకును ఇండియా దేశమునకును స్వరాజ్యమును ప్రసాదించవలయుననిగోరుటయు, నావిధానము’

ఆమె ఇంగ్లండు లో నుండునెడల, లేదని యుద్దయమునందును స్త్రీ యుద్దయమునందును 1874-వ సంవత్సరమునుండియు పార్లాని యందు లచే, విజయము గాంచవచ్చును. కాని, ఇండియాలో నుండుటచే, ఆమెయెడల వ్యాపింపజేయబడిన దురూహాలవలన, విజయము గలుగు నని నిశ్చయముగ జెప్ప వీలులేదు. అయినను, హిందూ దేశపు సేవ జేయుట కామె కేమాత్ర మనకాశమున్నను, ఆమె యుపయోగింపకుండ నుండజాలదు.”

నిన్నటి పత్రికలో, స్త్రీలు పార్లమెంటు సభ్యులుగ నుండవచ్చు నని ప్రభువులసభలో నాఖరు మారు అంగీకరింపబడిన దని, ప్రకటించియుంటిమి. అపుడే బిసెంటుగారికి సభ్యురాలుగ నుండవని మీుపు దగిలినది. హైందవ స్వరాజ్యోద్దయము నకు కట్టుగొమ్మయై, తన యావచ్చక్తి నీ యుద్దయ నానుకూల్యమునకై వినియోగించుచున్న బిసెంటు గారు పార్లమెంటుసభలో సభ్యురాలుగ నుండిరేని, హిందూదేశమున కెంతయో మహోపకారము గలుగు ననుటకు సందియము లేదు ప్రాచీనచిక్రాజకీయవాతావరణము ననుసరించి, ఆంగ్లేజీములో గూడ, లేదనితేల్చుమువారు రానున్న ఎన్నికలలో విజయము గాంచుట కవకాశములు లేకపోలేను. అట్టి సీతిలో బిసెంటుగారు లేదనితేల్చు ప్రతినిధిగ పార్లమెంటు సభలో నుండుచో, హిందూదేశమున కత్యంతలాభకరముగ నుండునని యూహింపవచ్చును. భారతీయు లెల్లరును, బిసెంటుగారికి పార్లమెంటు సభ్యుత చేరారవలయు నని, అభిలషించుచుండెద రనుట తథ్యము.

మధురకలవరము: ప్రత్యేకవిచారణ

గౌరవనీయు లగు బి. వి. సరసింహయ్యురు గారు మధుర కలవరము గూర్చి శాసనసభాసభలో శ్రీనే డడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చుచు, తా మెట్టి విచారణయు నికముందు జరుప మనియు వెల్లీగారి విచారణను ప్రచురింప మనియు, మే మనుకొనినటులనే జవాబిచ్చిరి. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారికిమీద నట్టి జోక్యము దీసికొనరని, వారి ప్రకటనమువలననే గ్రహించవచ్చును. ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పులు గలిగిన గాని, ప్రజల కోర్కె లీడరని, ప్రస్తుత మగుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

సేలము వీరరాఘవాచార్యులు గారు.— ఈమధ్య కలకత్తాలో జరిగిన అల్లగుల కారణ మరయుటకు నియమింపబడిన ఆచార్యసంఘమున పనిచేయుటకు సేలము వీరరాఘవాచార్యులవారు నిన్న కలకత్తాకు వెళ్లి నారు.

దత్తమండల సంఘము:—చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ స్థాపకమహోత్సవ సందర్భమున దై సంఘమువారు, దత్తమండలముల కట్టబరీషాధిపతులకు శేపు శనివారమునాడు ఆతిథ్యమియి నిర్వయించుకొనినారు.

చెన్నపురి గారోగ్యస్థితి:— ఈ నెల 16 - వ తేదీ నో కంత మైన వానమున సంవత్సరమునకు వేయింటికి 81 మంది చొప్పున (అంతకు ముందువారము 119 5 మందిచొప్పున) వృక్షులైరి. 174 మంది ఇకొల్లుయింజా సమేతము జ్వరము వలన చనిపోయిరి; 50 మంది క్యానోకైత్యమువలన మరణించిరి. కలరాతిరిగి తలమాపింట్లు బున్నది; బృక్కృతవారమున 86 మందికి తగిలినది, 25 మంది చనిపోయిరి.

యుద్ధవిరామోత్సవము:— ఈయుద్ధముల సంవత్సరమున నేర్పడిన క్రీడానిదములును బాణసంచా పేడుకలను 23- వ తేదీ శనివారము రాత్రితోటలో జరుపబడును. క్రీడానిదములు అపరాహ్ణము 2-30 గంటల కారంభమగును. బాణసంచాపేడుకల రాత్రి 9 మొదలు 11 గంటలవరకు జరుగును. ఈ రెండు సమయములందును మెట్లండు ప్రభుదంపతులు హాజరయ్యెదరు

మరణము:— స్పెషల్ బా వస్త్రముల బారీష్టరు పరీక్షచేసి స్త్రీలై స్వదేశమున కేలెంచిన బావల్లెముటము రాజుగారు ఇకొల్లుయింజా న్యాధిపతికి లయి స్వర్గస్థులై రని తెలుపుటకు మిక్కిలి చింతింపుచున్నాము. వీరు మరణ శాసనమునందు బందరు బాతీ చక్రలాలకు నాలుగు యెకర ముల మాగాణి భూమిని తీయిమ విద్యాధుల విద్య నిమిత్తము పది యెకరముల మాగాణి భూమిని ధర్మముగా సొంతగి రని తెలియుచున్నది.

ఆర్యసమాజవివాహము:— తిరువల్కేటి కేం కటరింగముపిల్ల వీధి యందలి వసంతోత్సవము బంగళాలో శేపు బుధవారము తెల్లవారి 9 గంటలకు తంజాపురివాస్త్రము బ్రాహ్మణ బ్రహ్మచారి టి. కళ్యాణము దరముగారికిని ఎన్. రామచంద్రరావు గారి సోదరి కలవరాలిక సాభాగ్యురతి కులసీబాయికిని ఆర్యసమాజపద్ధతి వనసరించి వేదోక్తముగా వివాహము గావించబడును. ఏ. సోమనాథరావుగారు పాలో హిత్యులు గావించెదరు. గొ. ఎస్. క్రీనివాసయ్యంగారు అగ్రాసవాధికర్యము వహించెదరు.

స్త్రీప్రాతినిధ్యము:— భారత మహిళా సంఘము వారు, మాంటాగు సంస్కరణములు కార్యరూపమున బెట్టబడినయెడల కావలసి న్యాజనభయమును స్త్రీలకు ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటయుక్క అవశ్యకతను గురించి యొక యుత్తరమును మాకు పంపిరి. నియోజకవర్గముల నిర్ణయించుటకు దేశమున సం చారముచేయుచున్న కమిషను వారికి దేశవాయకు లందరు స్త్రీప్రాతినిధ్యావశ్యకతను గురించినచ్చజెప్పి, స్త్రీలకు సయితము ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల నేర్పరుపుటకు సర్వప్రయత్నములు చేయ మహిళా సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

విజయముకొరకు సెలవుదినము
పంజాబు
పంజాబురాష్ట్రమున ఈ నెల 27 వ-తేదీ బుధవారము నాడు సెలవియ్యబడును లాహోరు మున్నగు ముఖ్యపట్టణములందు త్వరము జరుపబడును.

బంగళము
బంగళమున 29-30 తేదీలకు సెలవుదినములు పరిగణింపబడును. ఆ తేదీలలో సత్సనములు జరుపబడును.

అభిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘ సంయుక్త కార్యదర్శులును, ప్రభాతవాహుకులును నగు మానసీయులు భాగ్య గారి సతీతిలకము విషజ్వరపీడితయై పరలోకగతులై రని విషటకు చింతింపుచున్నాము.

జయపాఠాభ్యుదయము

(రైతు పక్షము)

ఇంగ్లండు

అభినందనసందేశములు.

లండను, నవంబరు 17:—యూరప్ దేశమున సందర్భమున కనడా, ఆస్ట్రేలియా న్యూజీలాండు దక్షిణాఫ్రికాలో సహా సామ్రాజ్యపు వివిధభాగాలనుండి రాజుగారికి పంపబడిన అభినందనసందేశములను వార్తాపత్రములలో ప్రకటించిరి.

సంధివిషయములను గూర్చిన యుద్ధోగము.

సంధి విషయములనుగూర్చి ఇండియా మంత్రి కార్యాలయమున రాజకీయ కాలమందు మాంటాగూ గారికి సహాయముచేయుటకు సర్ హామిల్టన్ గ్రాంటుగారు ఇండియాభేతమునుండి వెంటనే ఇంగ్లాండు చేరవలసివచ్చెనని తెలిపెను.

ఒక మరణము

లండను, నవంబరు 16:—డాక్టరు ఎ. ఎఫ్. హార్కోలి గారి మరణము ప్రకటించబడినది.

సర్ జార్జి లాయిడ్ గారి నూతనవర్గము

లండను, నవంబరు 15:—సర్ జార్జి లాయిడ్ గారు తమ వర్గమున నీక్రిందివారిని నియమించిరి:—మేజరు జె. జి. గ్రేగ్ (పయనీర్లు మిలిటరీ కార్యదర్శి) వి. పి. కపి; ఐ. సి. ఎస్. (ఆంధ్రవిద్య కార్యదర్శి) కెప్టెన్ జె. బెన్సన్ (నైట్ డియరు పటాలము) సి. నాథన్ (సరైఫలము) ఆంగరక్షకులు.

వైప్రవారము

లండను, నవంబరు 17:—నేటిదినము అన్ని చర్చల యందును వైప్రవారము జరుపబడెను. విదేశీవైపుల లక్షణములను బట్టియు అభియంతనములను బట్టియు కేంద్రమునందునుండి. రాజును రాజియును గూర్చి సామెతలందు ప్రార్థనలు నాచరించిరి.

నౌకావిరామపు మరతులు.

లండను, నవంబరు 18:—జర్మనీనాకా సేనాని వాసు మూరరు కీర్తిపతిజెతు నాకాలోనికి వచ్చెను. అతడు మామూలుగుర్తులను జరిపినవెనుక నువ్వోగుల లెనిని అడ్డెరలు బెట్టి గారియొద్దకు తీసికొనివెళ్లిరి. అచట చాలసేపు వారు చర్చించిరి పత్రికలు ప్రకటించినవి.

ప్రార్థన

ప్రార్థించి దేశమంతయు విముక్తముగుట.

పారిసు, నవంబరు 16:—పెటిటుపారిసు అనుపత్రిక ఇప్పుడు పరాను దేశమంతయు సంపూర్ణముగా శత్రువులనుండి విముక్తమయ్యెనని వ్రాసినది.

బ్రిటిషు ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 17:—మన 2-వ 17-వ సేనలు యుర, రాలిన్సునుగార్లక్రింద నేటిదినము సంధిపరతుల ప్రకారము మిత్రమండలి ఇతర సేనలతో గలియటకు ముందుకు జరిగెను. ముందున్న సేనాభాగము ఇరుమించుగా సెర్ ఫాం బెక్ డ్రిమిస్ ట్రైబునలాలో వేసేసాయిగ్నిస్ ఎంఫిక్ (నినోవత్ దక్షిణమున) పంక్తిని జేరెను.

మిత్రమండలి ఆక్రమణము.

పారిసు, నవంబరు 17:—హావాస్ ఏజన్సీవారిట్లు ప్రకటించిరి:—నేటి ఆదివారమునాడు జర్మనులు వదిలివేసిన దేశమును మిత్రమండలివా రాక్రమించుకొనుట ఆరంభమగును. జర్మనులను హావాస్ మిత్రమండలి సేనలు పరానుదేశపు సరిహద్దును దాటి వైపునది ఎడమగట్టుపొడవున నుండు దేశమును క్రమముగా రాక్రమించుకొనును. ఇప్పుడు ఆరంభమగు విజయపురోగమునకు వైపునదివై సేనలు సుస్థిర మగువలయును యగును. నది కడలి వంతెనల 80 కిలోమీటరుల దూరమున వంతెనల నిర్మించు స్థానములు ఏర్పడుపబడినవి. పరానుసేనకే

ఆల్సేను లోరైను దేశమును ప్రవేశించు గౌరవ ముండును. పరాను సేన కేవలదినము మెట్టుపురమును ప్రవేశించి కాలురాండు వల్ హాను అను స్థానము నాక్రమించుకొనును. జర్మను యుద్ధ సామగ్రిని 5000 ఫిరంగులను, 2500 మర ఫిరంగులను మిత్రమండలి కొనుగట క్రమముగా జరుగును.

ఆల్సేను లోరైను విముక్తి.

లండను, నవంబరు 17:—పారిసునుండి ఈక్రింది తంతి వార్త వచ్చుచున్నది:—ఆల్సేనులోరైను విముక్తిసందర్భమున గొప్ప ఉత్సవప్రదర్శనము జరిగెను. నోటర్ డేం అను చర్చియందు ఇతరచర్చిలయందును “జీడియం” అను ప్రార్థన చదువబడెను. మధ్యాహ్నము హంపు ఎలీసన్లగుండ ఉత్సవము నడచెను. ఉత్సాహవంతులగు ప్రజల సేవ లీయూత్స్కమును తిలకించుచుండిరి.

మిత్రమండలివారు మరల దేశము నాక్రమించుట.

లండను, నవంబరు 17:—యూరప్ రామపు మరతుల ననుసరించి దేశము నాక్రమించుటకు జనరలు పియ్యుర రాలిన్సునుగార్లు పురోగమము సలిపిరి. నినోవాకు దక్షిణమున సెర్పాంజిను. (ప్రి-సిస్టును-పిటను-లా-లాడ్వి-సోయినను పత్తిని వారు చేరి. జర్మనులు వదిలిన ప్రదేశము నాక్రమించుటకు ఆదివారమునాడు పురోగమము ప్రారంభమగునని హామీసంఘమువారు తెలిపిరి. సేనలు వైపునదికి ఎడమగట్టునున్న దేశమునంతయుగూడ క్రమముగా నాక్రమించును. ఆ సేనలు వైపునప్రాంతమున స్థిరపడి 80కిలోమీటరులదూరమున వంతెన మొగలను భద్రపరుచును. అల్సేను లోరైనులో ప్రవేశించు ఘనత పరానువారికే వదలబడెను. వారు 16-వ తేదీని మెట్టులో ప్రవేశించిరి. మరియు కోర్మానుండు మహాన నాక్రమించెదరు. జర్మనులు క్రమముగా సాచుగ్రులను 5000 ఫిరంగులను 2500 మరఫిరంగులను స్వాధీనపరచెదరు.

పురోగమము.

లండను, నవంబరు 18:—నిన్న చేతువను పురోగమమును బ్రిటిషు సేనలు ప్రారంభించెను. పతాకములును బాండు వాద్యములును కోలాహలధ్వనులును చెలగ సేనలు నడచినవి. 11 గంటలకు సరికి తాత్కాలిక విరామపు మరతుల హద్దుల సేనలు దాటలేదు.

అల్సేనులోరైనుల నాక్రమించుట.

లండను, నవంబరు 18:—నిన్నను పరానువారు పురోగమము సలిపిరి. వారు సరిహద్దును దాటి బెల్జియములోను ఆక్రమితప్రదేశమునందును ప్రవేశించిరి. శత్రుసైన్యం లండనును దేశమును వదిలిపోయిరి. దేశము లన్నిచోట్లను స్వేచ్ఛరుబడెనని యుత్సాహముతో నుండిరి. చోలను-నెడను-కరిగ్ను-డనను-మెర్సియ-కాల్యుర-రెవిగోరు చాటానెలిన్సు-చునప్పరు-అట్టిర్గులను పరానువా రాక్రమించిరి. జనరలుపారిసోరు గారు మహాను నాక్రమించిరి. ప్రజలు గంభీరస్వాగతము నొసగిరి.

మార్షలు ఫాకుగారు బ్రిటిషు సేనల సభివందించుట

పారిసు, నవంబరు 18:—ఆదివారమునాడు మార్షలు ఫాకుగారు మార్షలు ఫాకుగారికి విందుచేసిరి. శత్రువులు కడపట పరానుకులగునటు చేసినది బ్రిటిషు సేనల గట్టిపోరాటమే యని మార్షలు ఫాకుగారు నడిచిరి. పిమ్మట బ్రిటిషు సేనలు సభివందించిరి.

టర్క్

మెసపొటేమియా తురుష్కులు

లండను, నవంబరు 15:—హాసల్ నందున్న తురుష్కు సేనాధిపతి జనరలు మార్షలుగారి మరతుల సమర్థించి నింసలు నగరమును వదిలరై ననియు, సేనలు నిరాయథముగా చేయవలెననియు, తురుష్కు ప్రభుత్వమువారు నింసలందున్న తురుష్కు సేనాధిపతి కు తీర్పులనిచ్చిరి. మెసపొటేమియాయందు నిలవయున్న శత్రు సేనలు లొంగిపోవుట వెచ్చదిగా జరుగునని యూపొంపబడుచున్నది.

హాలండు

హాలండులో కలతలు.

కోపను హేగను, నవంబరు 18:—హాలండులో కలతలు కలుగుటవలన కెయిజరు మరల జర్మనీకి పోవలసివచ్చునని లోకలాంజిగురు పత్రిక వ్రాసినది.

ఇటలీ

ఇటలీవారి పురోగమము.

రోము నవంబరు 18:—ఇటలీ సేనలు ఇస్ట్రియాలో (ట్రెవిసో, నోవో, ఒటెలసో, ఇద్రి), బోవో నాక్రమించిరి.

స్విజర్లాండు

స్విట్జర్లాండు ప్రజాసంఘసభ

బెర్న్, నవంబరు 14:—కాతీయసభ జరిగినది. ఛెడరలు సంఘమంత్రులను ఇతర ఏర్పాటులను కాతీయసభలో 186 గురు ఆమోదించిరి. 15 గురు మాత్రము ప్రతిపూలుగా నుండిరి.

డెన్మార్కు

మెక్లెంబర్గు గ్రాండుడ్యూకు

కోపెన్ హేగన్, నవంబరు 17:—ఇవివతు మెక్లెంబర్గు గ్రాండుడ్యూకుగ నుండిన ప్రిన్స్ ఆచనతడు ఆతనిభార్యతోను కుటుంబముతోను కోపెన్ హేగన్లో దిగెను. ఈ గ్రాండుడ్యూకు డెన్మార్కురాజి సోదరుడు.

ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 16:—తూర్పు ఆఫ్రికానుండి ఈక్రింది ప్రకటనము చేయబడినది:—సంధిపరతుల ననుసరించి వాక్ లెట్టోవార్షెట్సుక్రింద నుండిన జర్మను సేన హంబెజినది వై కసామా అనుపురమునకు దక్షిణమున ఈ నెల 14-వ తేదీ యందయము వరకుపబడెను.

బెల్జియము

బెల్జియం రాజుగారి ప్రవేశము

లండను, నవంబరు 14:—బెల్జియం రాజవంశములు 16-వ తేదీని సువైభవముగ (బ్రుసెల్సులో) ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించిరి.

బెల్జియను పార్లమెంటు

లండను, నవంబరు 16:—బెల్జియను పార్లమెంటు బహుళ: నవంబరు 21-వ తేదీని బ్రస్సెల్సుపురమున సమావేశమగునని రూటరుకు జెలియవచ్చినది.

బ్రుసెల్సులో జర్మనుల దొంగతనము.

బ్రుసెల్సు నవంబరు 18:—ఈ నెల 12-వ తేదీని జర్మను సైనికులు చాల తొందరలను కలిగించిరి. వారు గోమెగొన సామానులను పీఠులలో యకాణములను పెట్టి విపరీతపు ధరల (మ్యు 16-వ తేదీని లేచిపోయి రని బర్గోమాపురు సైనికసంఘమువారికి తెలివెను.

జర్మనీ

జర్మనీ సీతి.

కోపెన్ హేగన్, నవంబరు 17:—బెల్జియనుండి ఈవక్రింది తంతివార్త వచ్చినది:—మాన్సు రాజకుమారుడు ఒక కరత్రమును ప్రకటించి తాను బెల్జియంలో దిగినప్పుడు సంధిప్రతము నిర్దయుగా నుండెనని తెలివెను. అతడు ఈ సంధిప్రతము నంగీకరింపలేదు గాని యుద్ధరంగమున స్థితులను మాడ 24 గంటలలో సంధిప్రతము సెనుగుటకును ఆప్రతమున నిరాక్షేపణదీయమగు నూతనప్రభుత్వసభ్యులను బెర్లిన్ నుటకును ఆరసరమయ్యెనని కొందఱు తనవో చెప్పిరి. ఒకవారమైన వెనుక తా మందరమును ఆట్టెబరు 1-వ తేదీని యుద్ధరంగస్థితినిగూర్చి పారబడితిమని వైనికాధికారులు మాన్సు రాజకుమారునితో చెప్పిరి.

ఆస్ట్రియను నౌకాబలము.

లండను, నవంబరు 17:—కలూకోనుండి ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది. ఆస్ట్రియా హంగరీతోడి నౌకావిషయ సంధిపరతులను కొనసాగించుటకు ఇటాలియను యుద్ధనౌకలు ఇచ్చటికి వచ్చినవి.

చెన్నపురి శాసన సభ.

ప్రథమ దిన చర్య.

నేటి మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు సెంటుబార్ని కోట యందలి శాసనసభా మందిరమునందు చెన్నపురి శాసనసభ సమావేశమయినది. ఆసకలిలు, ఆర్. ఎ. గ్రహము, శ్రీనివాసయ్యంగారు, దల్లియు. జె. జె. హాల్, వార్మను ఎడ్వర్డు మాస్టారిబాంట్సు, హెచ్. ఎస్. దంకను, సర్ ప్రాన్సిసుస్క్రింగు, బి. వి. నరసింహయ్య, ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుపంతులు, ఎ. నూర్జువారాయణరావు పంతులు, ఆర్కాటుప్రిన్సు, తాంగరు, గార్డను ప్రేజరు, సర్ ఎడ్వర్డు బార్నర్, టి. రంగాచారియరు, ఎ. నుబ్బరాయలు రెడ్డియారు, కె. చిదంబరనాథ మొదలియారు, ఖాన్ బహద్దర్ ఆనా ముదుతంబి మర్కయార్; సాహేబు బహద్దర్ యాకూబు హుస్సేను సాహేబు బహద్దర్ గారు, జి. ప్రిటెండ్రిగ్, బి. వేంకటపతిరాజు గారు, బొబ్బిలిరాజుగారు, కె. నూర్జువారాయణరావు నాయకుగారు, కె. నూర్జువర్ణు, టి. రివిమండు, పి. కి. క. రావు, మో. రామచంద్రరావు పంతులు, వి. కె. రామనూజాచారియరు, జి. జి. గిఫ్ఫర్, ఎంగు, సి. జి. టాడుమాంటు, ఎమ్. యి. కాదిమను, ఎల్. యి. బక్ష్, ఎ. బట్టరువర్మ, ఎల్. డి. స్వామికన్న పిళ్ల, ఎ. ఆర్. నామ్, ఎల్. జేవిడ్వన, దివాను బహద్దర్ పి. రాజగోపాలాచారియరు, సర్ ఎ. జి. కాన్హూ గారలు సభ సలంకరించిరి. గవర్నరుగారధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

సభాకార్య ప్రారంభమునకు ముందు గౌరవసభ్యు లడిగిన ప్రశ్నలకు దొరతనమువారి ప్రత్యుత్తరములనిచ్చిరి.

గౌ|| నరసింహయ్యగారు.

గౌరవనీయులగు నరసింహయ్యగారు మధుర ఆల్లరులను గురించిన ప్రశ్నలకు దొరతనమువారు, జిల్లాకలెక్టరు వ్రాసిన యుత్తరమును, అందువిషయమున తామిచ్చిన యుత్తరపులును కొద్ది దినముల క్రిందటనే ప్రకటించి యున్నామనిరి.

గౌ|| మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు.

దొరతనమువారి సంవత్సరము శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబోవు శాసనముల విషయము రామచంద్రరావుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు దొరతనమువారు కూడలమాడికం చేపట్టనం, మదరాసు నావికాశాసనముయొక్క సవరణ, మదరాసు జిల్లా మునిసిపాలిటీ శాసనముయొక్క సవరణవిల్లులను, ఈ సంవత్సరము సభలో ప్రవేశ పెట్ట నిశ్చయించితి మని నుడివిరి.

రామచంద్రరావు గారడిగిన మరయొక ప్రశ్నకు జవాబు సెంసుగును దొరతనమువారు రాబోవు సంవత్సర ప్రారంభమున ప్రాథమిక విద్యాశాసనమును సభలో ప్రవేశ పెట్టెదమని చెప్పిరి.

(19) ప్ర:—బర్మా, బరిస్సా, బెంగాలు జేతములనుండి ఈ రాజధానిలోకి దిగుమతి యగు వరి బియ్యముగూర్చి

ఉ:—ఆగస్టు నెలలో 22 నేల 16 టన్నుల బియ్యమును, సెప్టెంబరు నెలలో 8,691 టన్నుల బియ్యమును బర్మానుండి దిగుమతియైనవి. ఆగస్టు, సెప్టెంబరు నెలలలో బెంగాలునుండి 2578 టన్నులును, బరిస్సానుండి 20,599 టన్నులును బియ్యము దిగుమతియైనవి. అక్టోబరు, నవంబరు నెలలలో దిగుమతియైన బియ్యము లెక్కలు యింకను రాలేదు.

గౌ|| యాకూబు హుస్సేనుగారు

(20) ప్ర:—ఈ రాజధానియందలి కళాశాలలో ఇంటరుమీడియటు తరగతిలో చేర్చుకొనబడు మహమ్మదీయ, ఇతర విద్యార్థుల సంఖ్యగూర్చి.

ఉ:—ఈ విషయముకు సమాచారము ప్రభుత్వము వారి వద్దలేదు. ఈ విషయమై గౌరవనీయ సభ్యుడు విశ్వ విద్యాలయము వారి నడుగవలయును.

గౌ|| రా|| బి|| వి. కె. రామానుజాచార్యులు.

(29) ప్ర:—హైకోర్టులోని తాత్కాలిక న్యాయ మూర్తులగూర్చి.

ఉ:— ఈ విషయమై భారతప్రభుత్వము వారితో యుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపబడుచున్నవి. ఇంతకంటే ప్రస్తుత మెక్కుడు సమాచారమును ప్రభుత్వమువారు వెలుపజాలనందులకు విచారించుచున్నారు.

(30) ప్ర:—నాజురు ఉద్యోగముల పున్నెన్నరొకము గూర్చి.

ఉ:—పున్నెన్నరొక మనుచులింపబడినది. గత ఏప్రిలు నుండి జీతమునకు సంబంధించిన విషయము లాచరణలోనికి గొనిరాబడినవి.

(31) ప్ర:—ప్రతికోర్టునకు ప్రత్యేకముగ నాజరుకు కాపీయిస్తును నియమించు విషయము గూర్చి.

(ఉ:—ఈవిషయముగూర్చి ప్రభుత్వమునా రింగను యోచించు చున్నాను.

గౌ|| ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు

(37) ప్ర:—ఈరాజధానియందు దోపిడి జరిగిన స్థలములగూర్చి.

తేదీ 1918	ప్రదేశము	మందలము	వస్తుము
18	మేసెల	కడవకొల్లు	కృష్ణ తెలియదు
15	"	మట్టివాడ	"
17	"	ఆగిరిపట్టు	"
"	"	చల్లపల్లి	" రు 4000 ల బట్టలు
18	"	పుయ్యూరు	" రు 18,000 ల ధాన్యము.
"	"	లక్ష్మీపురము	" తెలియదు.
19	"	ఆగిరిపట్టు	" రు 1,656 ల ధాన్యము
20	"	కంకిపాడు	" రు 1,100 ల ఆస్తి
"	"	దవులూరు	" రు 1,099 ల "
"	"	చిల్లిపాడు	" రు 210 ల "
21	"	గుడివాడ	" తెలియదు.
"	"	గుడవల్లి	" రు 521 ల ఆస్తి
"	"	మాధవరము	" తెలియదు.
22	"	కేపల్లె	గుంటూరు "
"	"	బొప్పల్లు	" "
28	"	నూరవరం	కృష్ణ "
28	"	బోలవరము	" రు 200 ల ధాన్యము
5 జూను	ఎలికపాడు	నెల్లూరు	రు 500 ల ఆస్తి
8	"	చాగలమట్టి	కర్నూలు రు 6,100 ల , ఇంక రు 600 ల బట్టలు దొరకనవి

8 జూనునకు ఒకటి, రెండు దిలకు లోపు } నాస్సుము జంబులడిను తెలియదు "

9 జూను పెంటపాడు కృష్ణ రు 450 ల ధాన్యము, కిరసనాయిలు పాక కాల్యబడెను బట్టలు దోచుకొనబడినవి.

19 " కూటేరు " రు 749 ల ధాన్యము

28 " గాడివారిగూడెము కృష్ణ తెలియదు

2 జూలై గంపలగూడెము " "

9 " పెంగోళము " "

10 " కిరిపురము " రు 572 ల బట్టలు

" అనుమరెడ్డి గూడెము " "

" రత్తివరము " "

" నరసింహ గూడెము " "

11 " బృందావనపురము " "

" దోలుపూడి " "

12 " నడలి " "

" వెంకటపురము " "

18 " తాళ్లపల్లి " "

19 " కంబంపాడు " "

31 " భగవాన్పురము " "

8 ఆగస్టు తాటిపాక గోదావరి "

25 " అనకాపల్లి విశాఖపట్టణం రు 2500 ల గుడ్డలు, ధాన్యము

" " సాలూరు " తెలియదు

" " దివితాలూకా కృష్ణ "

2 సెప్టెంబరు } ఏలూరు కృష్ణ "

3 " } ఏలూరు కృష్ణ "

4 " ఏలూరు కృష్ణ "

6 " కరుంబాకము చెంగల్పట్టు రు 1000 ల ఆస్తి

8 సెప్టెంబరు మదరాసు మదరాసు తెలియదు

" " ఆత్మకూరు కర్నూలు రు 10,000 ల ఆస్తి, రు 500 ల ఆస్తి దొరకనది

9 " రేణిగుంట చిత్తూరు తెలియదు

" " ఏళ్ళేడు " 4 బస్తాల బియ్యము, 22 బస్తాల ధాన్యము

" " మదరాసు మదరాసు "

10 " కాళహస్తి చిత్తూరు 28 బస్తాల ధాన్యము

" " ఆత్మకూరి " 20 బస్తాల ధాన్యము

" " వాయుడుపేట నెల్లూరు తెలియదు.

" " రాజమండ్రి గోదావరి 2 బట్టలకు కాణములు పాడైనవి.

" " మదరాసు మదరాసు తెలియదు.

10-11 సెప్టెం. నర్సారావుపేట గుంటూరు "

11 " నూలూరుపేట నెల్లూరు "

" " ముతుకూరు " 45 బస్తాల ధాన్యం

12 " చెన్నూరు " 1 ఇల్లు దోచబడి ధాన్యము దొంగిలింపబడినది.

18 " మనబోలు నెల్లూరు "

15 " గుంటకల్లు అనంతపురం రు 150 బట్టలు

18 " నిడుజువ్వ కడప రు 70 ధాన్యం

20 " " " రు 600 ల బట్టలు, ధాన్యము.

బోధనాభ్యసన విద్యాలయముల స్థాపనమును గురించి కృష్ణారావు గారడిగిన ప్రశ్నకు దొరతనమువారు ప్రకృతము పాతకాలల నేమియు నెలకొల్పు నిశ్చయించు కొనలేదని చెప్పిరి.

పంచమ పాతకాలలలో చదువు విద్యార్థులవిషయమడిగిన ప్రశ్నకు, దొరతనమువారు గత సంవత్సరము 152,998 మంది పిల్లలాయలు చదువుకొను 5,454 పాతకాలలు రాజధానిలో నుండి యున్నవని చెప్పిరి.

గౌ|| వేంకటపతి రాజుగారు.

(105) ప్ర:— ఆహారపదార్థముల కల వేయే స్థలములలో ప్రబలియున్నదో అను విషయముగూర్చి.

ఉ:— ఆహారపదార్థములు నవంబరు 2 తేదీకి కలవున్న మందలములు

బియ్యము	కర్నూలు, మధుర, తిన్నవేలి
రాగులు	అనంతపురము
చోళ్లు	గోదావరి, గుంటూరు, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురము, నేలము, కోయంబత్తూరు, తిన్నవేలి.
కంబులు	గుంటూరు, కర్నూలు, అనంతపురము, నేలము.

(107) ప్ర:—రాజ్ కోట తాలూకాలో కొబ్బరి వ్యవసాయస్థానము నేర్పజుచు విషయము గూర్చి.

(ఉ:— అయిలాపురములో గాని, రాజ్ కోటలో గాని కొబ్బరి వ్యవసాయ స్థానములను ప్రస్తుతము యేర్పరచుకొనలేదు.

క్రిత్తికేసులైర ఆనరబిలు కె. ఆర్. వి.

కృష్ణారావు పంతులు.

సభాకార్యకమము ప్రారంభించుటకు పూర్వము ఆనరబిలు కాన్హూగారు క్రిత్తికేసులైర పోలవరం జమిందారు గారినిగూర్చి యాచరించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలిపి యిట్లువనన్యసిందిరి:—ఆనరబిలు కృష్ణారావు పంతులుగారు అయిదు సంవత్సరములనుండి యీ సభాసభ్యులుగ నుండిరి. అంతకాలమును ఆయనయొక్క గుణగణములవలనను విశేషమగు తెలివితేటలవలనను సభ్యులతో కలసి మెలసి ప్రవర్తించుటవలనను వారు సభ్యుల యెను రాగమునకును గౌరవమునకు పాత్రులయిరి. ఆయన ముఖ్యముగ కృషిసాము, రెవిన్యూ విషయమును ప్రత్యేకముగ చదివి ఆయావిషయములందు ఎక్కువ పరిశ్రమ గావించెను. ఆయన ఉత్తర సర్కారుల జమిందారుల పక్షమున శాసనసభలో ప్రతినిధిగ నుండి కడుశ్రద్ధతో తమ విధుక్రధర్మమును నెరవేర్చి వారి మెప్పును పొందగలిగెను. అటువంటి మహనీయుడు క్రిత్తికేసు దళగులన ముకందరకును గొప్పకొంత విన్నడినది. కాబట్టి సభవారు ఆయన కుటుంబమునకు తమసానుభూతిని తెలిపుటవలయునని నేనొక తీర్మానము నుపపాదించుచున్నాను.

అనంతరము మో. రామచంద్రరావుపంతులుగారు తీర్మానము నామోదించుచు కృష్ణారావు పంతులుగారు తమ ప్రియమిత్రులనియును ఆయననుగూర్చి తమకు చిరకాలమునండి తెలియనియు ఆయన ధర్మములను కడు శ్రద్ధాభక్తులతో సేరమే ప్రశంసించుకొను పొందగలిగినందు నుడివరి.

ఆ తీర్మానము సభ్యులందరిచేతను నామోదించబడెను.

1918 సంవత్సరము మదరాసు సిటి మ్యూనిసిపల్ బిల్లుకు గురించియు, నుపాధ్యక్షుల వివాహ విచ్ఛేదములను గూర్చిన శాసనమును గురించియు బేగంపూరు మహమ్మదీయ సంఘము కార్యదర్శియొద్దనుండి నవంబరు 6-వ తేదీన రెండు ఉత్తరములు వచ్చిన వని కార్యదర్శి సభ్యులకు తెలియజేసిరి.

పిమ్మట 1918 సంవత్సరపు దొడపు నాయకమారు, వుయ్యూరుల విధిజన ఎట్టేట్ట శాసనమును, మదరాసు రాజధానియందు కలిపి నామోదించేయ శాసనమును అక్టోబరు 8, 10-వ తేదీలందు రాజప్రతినిధి యనుమతి బడసె నని గవర్నరు సభ్యులకు తెలియజేసిరి.

కూడల మాణిక్యజీవస్వామి బిల్లు

పిమ్మట అనంతరము దివాను బహద్దరు రాజగోపాలాచారియరు 1918 సంవత్సరపు కూడల మాణిక్యము దేవస్వామిబిల్లు నుపాదించి, ఎన్ శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు బిల్లును బలపరచిరి. బిల్లుకు సభ్యుల అంగీకరించిరి. పిమ్మట ఆ శాసనము ఒక ప్రొక్కేషన్ ద్వారా చట్టసభదలయందు నని రాజగోపాలాచారియరు దివంగిరించిరి. శ్రీనివాసాయ్యంగారు దానిని బలపరచిరి.

టి. రంగాచారియరుగారు దానికి ప్రతిపాదనలుగా మాట్లాడిరి. తీర్మానము వోటునకు చేయబడి సభ్యులచే నంగీకరింపబడెను. పిమ్మట కౌన్సిలయొక్క 46 వ-నిబంధనమును నాపిజేసి ఆ శాసనమును పి. రాజగోపాలాచారియరుగారు పాదించిరి.

ఎన్. శ్రీనివాసాయ్యంగారు ప్రతిపాదనలను బలపరచిరి. శాసనమును సభ్యుల నామోదించిరి.

ఆ శాసనమునందు కొన్ని సవరణలు చేయవలసియుండునని ఎన్. శ్రీనివాసాయ్యంగారు తెలిపి వాని నుపాదించిరి వానిని సభ్యుల అంగీకరించిరి.

మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు శాసనము.

1905 సంవత్సరపు మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు శాసనమును సవరించుటకు తెచ్చినబిల్లు విషయమై ప్రొక్కేషన్ ద్వారా పాదించిన సభ్యులకు పాలకసభ్యులకు తెలియజేసిరి.

ఆ శాసనమునందు ఎ. ఎన్. కృష్ణారావుగారు, మో. రామచంద్రరావు పంతులుగారును కొన్ని సవరణలు పాపపాదించిరి. ఆయ్యవి సభ్యులచే నామోదించబడెను.

సంగ్రామ విజయము.

పిమ్మట గవర్నరుగారు సంగ్రామ విజయమును గూర్చి యుద్ధ విరామమును గూర్చియు సభ్యులకు తమ సంతకమును వెలిబుచ్చుచు సంగ్రామము విజయవంతముగ నంతమొందినందులకు చెన్నైపురి గౌరవ సభ్యులు సార్వభౌమని నభినందించుచున్నారనియు చక్రవర్తిగారు కూడ సంగ్రామ విషయములో స్వయముగా శ్రద్ధ వహించి పని చేసినందులకు తమ కృతజ్ఞతను వెల్లెత్తుచున్నారనియు సెక్రటరీ తీర్మానమును సార్వభౌమనికి పంపుటకు నిశ్చయించబడిన దనియు రేపటిదినము ఆ తీర్మానము సభలో ప్రజానాయక సభ్యులచే ఉపపాదించబడుననియు నుడివరి.

తీర్మానములు.

పిమ్మట ఆనంతరము బి. వి. నరసింహయ్యగారు పెట్రెంబరు 27-వ తేదీన మధురలో జరిగి ఒక పోలీసువానియొక్క యు సార్వభౌమి (బ్రాహ్మణునియొక్క మరణమును గూర్చియు, పోలీసువారు ప్రజల మీద తుపాకులను ప్రేల్చుటను గూర్చియు బహిరంగముగా విచారణ జరిగింపవలయునని ప్రభుత్వమువారి కొరతు నొక తీర్మానమును నుపాదించి తద్విషయమంతయు వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించుము ప్రజలకును ముందుగా ప్రతిపక్షమునకును పూర్తికా తెలియునని నుడివరి. దానివిషయమై మొదటినుండి కడపటివరకును వారు సంతకముగ చేసిరి. ఆ విషయమును గురించి పాడినను గారి సమాధానమును ప్రభుత్వమువారి విచారణయు మిక్కిలి అసంతోషిగా నున్నందునకు తిరిగి ప్రభుత్వమువారు బహిరంగముగా విచారణ జరిగించి ప్రజల మానసములను సంతృప్తికరముపరచును. పోలీసుగారు తుపాకులను ముందుతో నింపి ప్రజలపై ప్రేల్చుటకు వై అధికారుల యుత్తరవు గాకదు. అట్టి యుత్తరవేమయు లేకుండగనే పోలీసు

వారు తమ యిచ్చవచ్చినట్లు ప్రవర్తించుట తేజోమమునకును కాంతిని భంగకరము. ఆవిషయమునుగూర్చి ముగ్గురు గౌరవ సభ్యులు తీర్మానమును నుపాదించుటవలన దాని ప్రముఖత మరింత హెచ్చుచెందినది. అట్టి ముఖ్యమైన విషయమై విచారణ సల్పుట తత్వవంతము. ప్రభుత్వము వారు ప్రజల ప్రాణములను కాపాడుటకు ఏర్పడిరి. వారి ప్రాణములను కాపాడుటకు మారుగ అనవసరముగ వారి ప్రాణములను భంగము కలిగినపుడు ప్రభుత్వమువారు రూరకండుట న్యాయముగాదు. అట్టిచర్య లింకను ముందు జరుగనిచ్చిరయెడల తేజోమమునకు తప్పుక కీడు వాటిల్లును.

శి వ రా వు గారు

ఆనంతరము పి. శివరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దానివిషయమై ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తికరమైన బహిరంగ విచారణ, నిష్పక్షపాతముగ జరిగించుటకు ప్రజలు దృఢమనస్కులై యున్నారని నెలవిచ్చిరి. ఆందువలన వారి యభీప్సములను నెఱవేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారిట్టి తీర్మానములు గావించుట తత్వవంతము.

తీర్మానము విషయమై చర్య పూర్తికాకదు.

నధ జరుగుచున్నది.

న్యాయస్థానవార్తలు

శృంగారపుకోట కేసు

నిన్న హైకోర్టునందు, మానసియులకు రాయబహదరు బి. ఎన్. శర్మగారు, న్యాయమూర్తులు ఏలింగు, కృష్ణుడుగార్ల యెదుట, శృంగారపుకోట తహశీలుదారు నుల్పారావుగారు తమ యింటిలో నగను దొంగిలించుకొని వెళ్లిన యొక బాలికను పోలీసువారిచే కొట్టించినారని తేలినదినకేసు తీర్పు ముగిసినంత జరకు జామీనుమీద నుల్పారావుగారిని విడుదలచేయ ప్రార్థించుచు నొకదరఖాస్తును పెట్టిరి. పట్టిక ప్రాసిక్యూటరు గారు దరఖాస్తు నంగీకరింపగూడదని వాదించిరి.

న్యాయమూర్తులు నుల్పారావుగారు చిన్నదానిని కొట్టించిన నమ్మటకు తగిన సాక్ష్యములేదని, దరఖాస్తు నంగీకరించి, జామీనుమీద వారిని విడుదలచేయ నుత్తరు విచ్చిరి.

దొరకనమువారు కొరిన ధరావత్తు విచ్చుకొనలేక ఆవిరకవ్వముతో ప్రకటించుచున్న హైదరాబాదు న్యాయస్థాన ప్రతికా బొమ్మలై ఒకదాటి లక్షరూప్యములను వికాశముగా నొసంగిరిని విషయకు సంబంధించుచున్నారము.

ప్రథమ ఆయోమార్గముల సభ వాడియాడునందు నిన్న బొంబయి క్రానకకు సంపాదకు లగు హాప్పిమునుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. అధ్యక్షులు తమ యువ న్యాయమునందు ఆయోమార్గముల పాలన ప్రజలచేతుల నుండవలయునని చెప్పిరి. రైలుబండ్లలో ప్రజలకు కావలసిన సౌకర్యములన్నియు నుండునటుల చూడవలయు ననిరి.

జనరలు మెకెస్సరు.

కో. వె. హెగ్గె, నవంబరు 17:—జనరలు మెకెస్సరు 2 వేలమంది నైనికులతో మోటారుబండ్లలో హంగరీలోనున్న బ్రెజిల్ అను పురమునకు వచ్చెను. హంగరీ జేకాడికారులు జర్మను నైనికులను నిరాయుధులనుగ జేసిరి. జర్మను నైనికులు స్వదేశీయులకు బోవుచున్నారు.

పంజాబు శాసనసభవారి అభినందనము:—ఈ నెల 20-వ తేదీన శాసనసభ జరుగును. యుద్ధవిరామమును గూర్చి సార్వభౌమ నభినందించు తంతివార్త సంప్రదింపుగూర్చి శాసనసభలో లె. గవర్నరుగారు తీర్మానమును నుపాదించిరి.

బి: నీరు మహారాజుగారు సంధిసభకు వెళ్లుట:—ప్రభుత్వమువారి ప్రతినిధిగా సర్. ఎన్. పి. సింహాగారును సంస్థానాధిపతుల ప్రతినిధిగా బి: నీరు మహారాజుగారును ఇంగ్లాండునకు వెళ్లెదరు.

బల్లేదాసుగారి ధర్మములు:—రాయబహదరు బలదేవదాసుగారు యుద్ధారంభమునుండియు వేరువేరునిధులకు 2 లక్షలనొసగిరి. యుద్ధములుమునుకు 10 లక్షలనుచ్చిరి. గాయములతిగిన నైనికులనిధి కిచ్చుటకు బంగాళాగవర్నరుకు 25 వేలను బొంబాయి గవర్నరుకు 25 వేలను పంపిరి. శ్రీదేశప్రిన్సు నిధికి 10 వేల నిచ్చిరి.

రూపాయి నోట్లు:—ప్రభుత్వమువారిలో పనిచాండ్రు రూపాయి నోట్లను పుచ్చుకొంటున్నది. రూపాయి నోట్లు మార్కు వలెననిన వట్టి మియ్యకలసి వచ్చుచున్నది. వర్తకులయొద్ద కొన్ని సకతులకు రూపాయి నోట్ల నిచ్చినచో హెచ్చుకొంత సొమ్ముకునున్నది. రూపాయి నోట్లుకు 16 ఆజాల విలువ లేకుండనున్నది. ఇది అయ్యవలసిన నిజము. మోసగించు వారిపన్నుగడ. ఇట్లు నోట్లను తిరిగినిచ్చిన రూపాయిల నిచ్చెదరని తలంచుట పొనబాటు. ప్రస్తుతము ముద్ర వ ముగిసినను కొంతకాలమువరకు వెండి నమ్మితిగా వ్రాంకము. అదిగాక రూపాయిలను ప్రజలు కరగించుట గాయము గుర్తుకు పనులు చేయుటవలన నాణెములలోను కరగింది. బంగాళమునకు ఇతర రాష్ట్రములందు రూపాయి నోట్లు బాగుగా చలించుచుండు సీరాష్ట్రమునందు మేల చలించుచు కారుడను ఇట్లు ప్రజలు సరిగ తీసికొనవలె శిక్షించబడుచు రని దొరక నముచారు ప్రకటించిరి

ఎవైడిక్ సహితమైన హా! పి. డి.

సావంతుని వనాపది సారసవరిల్లా

అనంతరపు రక్తమువలన జరిగిన బాధ్యములకు నీకునువంటి మందు. నువ్వులను, నువ్వులను, గండములను తుండ్రు, ప్రాతమువలన అన్ని రకములవలన గలుగు చర్య గోగములను పోగొట్టును. (28)

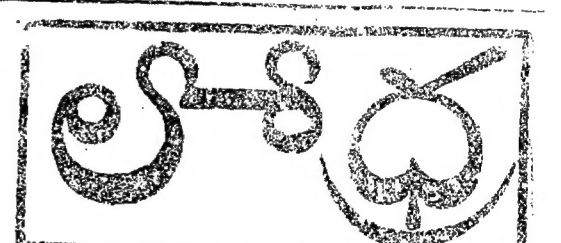
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తము ప్రకారము

వనాపది సారసవరిల్లా గుణ మిమ్మకు నిస్సంకయము, నీకుజమైనను మధ్యవచ్చిన అన్ని విషయమైన బోమములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును నువ్వువరచును. శరీరాలోగ్రహము గలబల తేయును. 16 కోపాల 69 మందులకు 4 కొన్ను బుడ్డిగా అమ్మువరచును.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్,

44. ఫననవాడి, నెం. 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT, Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

గర్భాశయ రోగమువారికి:—శ్రీలకు గలబలములకుల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాగిగాను, తక్కువగానుపోవుట, మనుమరొగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, కూతికానాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధులను ముడర్చును.

వెదబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తపుద్గి బ్రావకము:—ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అసర్గము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మహా ప్రణామము, ముఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తెబున్నును యిచ్చును.

వెదబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-8 రూ. 1-0-0

కేసరికుటిరం, అయ్యు శ్రీవైద్య శాస్త్రశాల, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎలంబూరు, మద్రాస్.

The Armistice.

(c)
(Reuter's Agency)

France

**Allied Advance.
To Occupy Territory.
In Accordance with the Armistice.**

LONDON, November 17.
The British communiqué states: The second and fourth armies under Generals Pumerand Rawlinson to-day advanced in accordance with the terms of the armistice in conjunction with the armies of the Allies. Our advanced troops have reached the approximate line Cefontaine-Pry-Siemmes-Pieton-La-Ledviere-Seignies-Emghien southward of Ninove.

The Forward Move.

LONDON, November 15.
PARIS—The Havas Agency states this (Sunday) begins the actual forward move of troops which are to occupy the territories evacuated by the Germans. Armies of the Entente with full equipment will advance beyond the French frontier taking gradual possession of the whole country extending along the left bank of the Rhine. The triumphant march now commencing will continue till the Allies are definitely settled on the Rhine and have organised bridgeheads of thirty kilometres radius beyond the river. The honour of entering Alsace-Lorraine is left to the French who tomorrow will enter Metz and occupy Colmar and Mulhouse. The handing over of German war material 5000 guns and 2500 machineguns will take place gradually.

British Troops Advance to Occupy the Rhine Valley.

LONDON, November 18.
Reuter's correspondent at the British headquarters in a wire dated yesterday says: Advance to the Rhine was begun after daylight. Small columns debouched upon routes of the march with bands playing and men cheering and singing. The movement is based on the assumption of an advance through enemy territory hence it is impossible to give particulars of our strength or destination. Troops did not pass sentry posts marking armistice line till eleven in the morning.

Occupation of Alsace-Lorraine. By the French.

LONDON, November 18.
The French communiqué says:—The French yesterday advanced to occupy the evacuated regions. They crossed the frontier on the whole front and entered Belgium and the annexed provinces. Not a single enemy is left on the national territory. Liberated populations everywhere were most enthusiastic. We occupied Bouillon and Sedan and reached Carignan, Donon, Schirmeck, Colmar, Reichelourt Chateau, Salsan, Munster, Germany and Altkirch. General Hirschauer solemnly entered Mulhouse where he was given an ovation by the population.

Recovery of Alsace-Lorraine. Great Demonstration in Paris.

LONDON, November 17.
A telegram from Paris says:—There was great demonstration in honour of the recovery of Alsace-Lorraine. The Te Deum was sung in the Notre Dame and in all churches. A procession took place in the afternoon through the Champs Elysees and was watched by enthusiastic crowds.

Germany

Kaiser Likely to Return to Germany.

LONDON, November 18.
COPENHAGEN.—The "Lokal Anzeiger" says:—The Ex-Kaiser is likely to return to Germany owing to disturbances in Holland.

General Mackensen in Hungary. Troops Disarmed.

LONDON, November 17.
COPENHAGEN.—General Mackensen has arrived at Debreczin in Hungary with two thousand soldiers in motor cars. The Hungarian authorities disarmed the German troops who are proceeding home.

German Armistice Terms. Compliance in East Africa.

LONDON, November 16.
An East Africa communiqué says:—In compliance with the terms of the armistice the German force under Von Lettow-Vorbeck surrendered on the morning of the 14th on the Chambezi river southward of Kasama.

Prince Max's Statement. Military Authorities' Mistake.

LONDON, November 17.
COPENHAGEN. A telegram from Berlin says:—Prince Max has published a pamphlet in which he states that when he arrived in Berlin he found the Armistice proposal ready. He opposed the proposal but was told that the situation at the front demanded the offer of an armistice within twenty-four hours supported by the names of a new and unimpeachable Government. A week later however the military authorities told him that they had been mistaken in their judgment of the situation at the front on October 1st.

Grand Duke of Mecklenburg.

LONDON, November 17.
The Ex-Grand Duke of Mecklenburg-Schwein with his wife and family has arrived in Copenhagen. The Ex-Grand Duke is brother of the Queen of Denmark.

Great Britain

Congratulatory Messages to the King.

LONDON, November 17.
The Press Bureau has published congratulatory messages to the King on the termination of hostilities from all parts of the Empire including Canada, Australia, New Zealand and South Africa.

The Naval Armistice Conditions.

German Admiral in Conference with Admiral Beatty.

LONDON, November 18.
Papers publish an official photograph illustrating Rear Admiral Von Meurer stepping on board the flagship "Queen Elizabeth". Von Meurer who apparently replaced Admiral Hipper previously cabled, was piped aboard in the customary fashion. The Commodore and other officers and file awaited him on the Quarter Deck. Von Meurer saluted the Quarter Deck, and the Commodore then escorted him to Admiral Beatty's cabin. The conference, in which the soviet representatives did not participate, lasted some hours entailing two sittings.

Marshal Foch Congratulates British Army.

Luncheon with Marshal Haig.

LONDON, November 18.
PARIS—Marshal Foch was entertained at lunch by Marshal Haig at the British headquarters on Sunday. Marshal Foch in his speech said that the hammer blows of the British armies were the decisive factors in the final crushing defeat of the enemy. Marshal Foch afterwards received the British Army Commanders who were warmly congratulated upon the tenacity of their troops.

Thanks Giving Services.

LONDON, November 17.
Thanksgiving services were held in all the churches today. Many overseas soldiers were present in Westminster Abbey at St. Pauls. The King and Queen attended the Guard's chapel.

LONDON, November 15.
The death is announced of Doctor A. F. Hoernle.

Turkey

Turkish Disarmament.

Surrender of Garrisons in Mesopotamia.

LONDON, November 15.
The Turkish Government has instructed the Commander of the forces at Mosul to comply with General Marshall's conditions for evacuation of the city and disarmament of the garrison. The surrender of the remaining enemy garrisons in Mesopotamia is expected to be carried out without friction.

Officer Prisoners at Alexandria.

LONDON, November 15.
The War Office announce the names of a number of officer war prisoners who have arrived at Alexandria from Turkey. They include the following officers of the Indian Army:—Lieut Colonel E. F. Baiter, and A. W. Taylor, Majors S. G. Haughton, W. M. Pearson, and E. Milford, Captains E. A. Floyer, B. S. Atkins, C. Newcomb, M. L. Puri, L. A. Anderson, O. W. Wallace, F. H. Armstrong, R. Briarly, and G. E. White. Lieutenants R. P. Leigh, Bennett, C. G. Kierlander, A. Lang, C. H. McDermott, and F. C. Sly.

General

LONDON, November 18.
ROME.—Italians advancing in the Isonzo have occupied Treviso, Novacco, Ottalasco, Idra and Delle.

Austrian Armistice and the Naval Clauses.

LONDON, November 17.
A telegram from Cattaro says:—Italian warships have arrived to ensure the execution of the naval clauses of the armistice with Austria-Hungary.

Belgium

German Robberies in Brussels.

LONDON, November 18.
BRUSSELS.—The acting Burgomaster has energetically protested to the Soldiers' Committee against robberies with violence and other misdeeds of German soldiers on 12th November last. The German soldiers left Brussels at midday on 16th after extraordinary scenes. German troops sold all their loot some even established little stalls in the streets and shouted their wares which were disposed of at ridiculous prices.

Bombay New Governor. Personnel of Staff.

LONDON, November 15.
Sir George Lloyd has appointed following to his staff:—Major J. G. Greig, Pioneer, Military Secretary; V. P. Cowie I. C. S., to be Private Secretary and Captain C. Benson, Grenadiers, and Captain C. Knox, Surrey, to be Aides-De-Camp.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

Peace Conference.

Bikaner Maharajah to Proceed to England.

DELHI, November 18.
His Highness the Maharaja of Bikaner is leaving at once for England as the representative of the Princes and Chiefs of India while his Majesty's Government are engaged in peace negotiations.

DELHI, November 18.
The Hon'ble Sir Hamilton Grant is proceeding at once to England to assist the Secretary of State in the Political Department of the India Office in connection with the peace negotiations.

Simla

The Sandhurst Cadetships. Five Indians Selected.

SIMLA, November 16.
It was announced in June last that ten Indian gentlemen would be nominated annually during the war for cadetship at Royal Military College, Sandhurst. Five nominations will be made for the course commencing in January next and five for the course commencing in mid-summer next. The following five Indian gentlemen of which the two last named are at present in Europe have been nominated by His Excellency the Viceroy to attend the course which commences in January:—

- [1] Syed Sikander Ali Mirza, son of Nawab Fateh Ali Mirza of Bombay.
- [2] Iqbal Ali Bag', son of Nawab Sir Afear-ul-Mulk, Commander-in-Chief of H. E. H. the Nizam of Hyderabad's Military forces.
- [3] Turan Kumar Singh, son of the Hon'ble Sir S. P. Sinha, K. C., Member of the Bengal Executive Council.
- [4] S. Madanjit Singh, son of the late S. Pratab Singh C. S. I. of Jullunder, Punjab and
- [5] Lolit Kumar Roy, son of Pyari Roy, Barrister, Calcutta.

Calcutta

A Great Research Doctor. His Bust Unveiled.

CALCUTTA, November 18.
Before a large and distinguished gathering this morning His Excellency Lord Ronaldsday unveiled the bust of Sir Leonard Rogers at the Calcutta School of Tropical Medicine. After paying a glowing tribute to the great intellectual gifts with which Sir Leonard was endowed His Excellency enumerated some of his achievements in the matter of not only adding to the sum total of human knowledge but reducing the sum total of human suffering. The Calcutta School of Tropical Medicine owed its existence to him. Not only did he succeed in persuading the Government of the necessity for such an institution but he had himself been instrumental in securing contribution towards its endowment from near and far, including a substantial gift from the Rockefeller International Health Commission of New York. He had proved himself to be not only a most skilful physician but also a most successful beggar. Thanks to his untiring efforts the total endowment fund now stood at over seven lakhs. There was one thing which required to complete the institution namely an institute of hygiene an addition which His Excellency himself was most anxious to see made. A contribution of one lakh towards this had been promised by the Indian Research Association on condition that the Bengal Government made a similar grant. His Excellency and his colleagues were proposing to make a provision for this sum in the coming budget and he hoped that the proposal would meet with general acceptance in the Legislative Council.

For Comforts of Wounded Soldiers. Rs 25,000 Donation.

CALCUTTA, November 18.
Raj Bahadur Buldeo Das Birla, has sent Rs. 25,000 to H. E. the Governor of Bombay to be spent for the comforts of the wounded soldiers. He had also sometime ago sent a similar sum to the Governor of Bengal to be spent for a similar noble purpose. He also recently contributed Rs. 10,000 to Lady Dufferin Fund. The firm of Buldeo Das Birla has altogether subscribed over two lakhs of rupees to various war funds since the beginning of the war besides taking war bonds worth more than 10 lakhs of rupees.

Bombay

Meeting of the Council of the Deccan Sabha.

Its opinion on Current Political Topics

POONA, November 15.
The Council of the Deccan Sabha, Poona, at a meeting held on the 14th November in Kiba Wada, under the presidency of Mr. R. B. Khoskar, considered the resolutions passed by the Bombay Provincial Congress Committee and sent to the Sabha for the expression of their opinion. The Council approved of the resolutions protesting against the refusal of passports to the Congress League deputations and the advisability of raising a fund to meet the expenses of the Congress deputation. The Council also expressed its agreement with the resolution of the Provincial Congress Committee demanding full provincial responsible Government in one or two advanced provinces. The Council however

expressed its inability to concur in the resolutions of the Provincial Committee protesting against the contribution of 45 millions towards the war expenditure and disapproving of the composition of the reform committees on the ground that they did not include representatives of the Congress and the Moslem League.

Punjab

Punjab Sends 4,00,000 to Fight for War.

LAHORE, November 16. The Punjab War Journal "Haq" contains a special message from the Lieutenant-Governor in the course of which His Honour writes:—I desire to acknowledge the unfaltering spirit of loyalty and sacrifice which the Punjab has shown throughout the struggle even in the days of gloom and anxiety. From the beginning of the war the Punjab has sent nearly 400,000 of her sons to fight the battles of the King Emperor in France and Belgium, in Africa and above all in Egypt, Palestine, Syria and Mesopotamia. Those men have bravely upheld the proud traditions of their province, successfully protected frontiers of India and have borne a noble part in the achievements of final victory. The Punjab will ever cherish the memory of those brave men who have fought and fallen. It will welcome back with honour those who will now return and it will not forget those at home who though they could not share the danger of war helped to secure the peace of the province to maintain our forces in the field and to succour the wounded and suffering. I am proud that the Punjab during my tenure of office has so nobly fulfilled its duty and as the head of the province I desire to express my deep gratitude to all who have borne part in maintaining the proud position of the Punjab in India and in the Empire.

Distribution of Government Waste Land in the Punjab.

A SCHEME FOR WAR SERVICES.

LAHORE, November 16. A press communique says:—The Secretary of State has sanctioned the scheme proposed by the Punjab Government under which officials and ex-officials who have hitherto been excluded from colony grants will in case of exceptional services rendered in connection with the war be allowed to participate to a limited extent in the distribution of Government waste land in the Punjab. The scheme contemplates award by the local Government of eight grants annually for the next three years on terms which will include payment of either (a) half the market value of the land subject to a maximum of Rs. 100 per acre or (b) of two-thirds of the market value. Grants which will ordinarily consist of 100 to 150 acres each will only be made for military or political services of distinguished and exceptional character connected with war. The following gentlemen have been selected by the Lt. Governor as recipients of colony grants under this scheme during the present year:—Munshi Barkat Ali Khan, Inspector of Co-operative Societies, Hoshiarpur, Rai Sahib Paridit Shiva Nand, Tahsildar, Jullundur, Mursi Abdul Ghani, Tahsildar, Talagang; Mursi Mahtab Singh, Tahsildar, Rawalpindi; Sardar Bahadur Sardar Sukha Singh, Deputy Superintendent of Police, Bawa Bhag Singh, Extra Assistant Commissioner, President Kalsia State Council, Mirza Sultan Ahmed, Extra Assistant Commissioner, Sardar Bahadur Risaldar Partab Singh, Hony. Magistrate, Lyallpur.

Punjab Council's Loyal Congratulations.

LAHORE, November 18. At a meeting of the Punjab Council on the 20th November Sir Michael O'Dwyer will move the following resolution that the President and Members of this Council on behalf of the people of the Punjab desire to convey through H. E. the Viceroy to His Majesty the King Emperor expression of their loyal congratulations on the final triumph of his righteous cause, their profound joy at the complete overthrow of his enemies their admiration of heroic sacrifices and brilliant achievements of his armed forces and those of his gallant allies, their gratitude for inclusion of an Indian representative in the approaching peace conference and renewed assurances of their profound and unflinching devotion to his Throne and person.

Wednesday the 27th November will be public holiday throughout the Punjab. Suitable celebrations are being arranged in Lahore and Chief Centres.

Burma

Service Parade at Rangoon.

RAANGOON, November 18. The Rangoon Cathedral was crowded on the occasion of thanksgiving service. The Lt. Governor, all civil officers, the Chief Judge and Judges and leading representatives of commercial community were present.

There was a large attendance at the garrison parade service on the maiden in the afternoon at which the Lieutenant-Governor was present in state. All military units were represented and an immense concourse of people witnessed the service the race stand being filled to its utmost capacity. The Bishop was assisted by Methodist American Baptist Mr. Benian and Presbyterian clergymen. After clergy had retired Col. Pullen, called for three cheers for the allies. There were special services at the Scots Church and the Roman Catholic Cathedral which were attended by I. D. F. men in uniform. Bishop Cardot, preaching at Catholic service referred to the liberation of France and the greater union between France the land of his birth and Britain the land of his adoption.

South India

Congress Presidentship.

Accepted by Pandit Madan Mohan.

MADRAS, November 19. The Joint General Secretary of the Indian National Congress informs us:—The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malavia has accepted the presidentship of the 33rd session of the Indian National Congress to be held at Delhi in December next.

United Provinces

Special Services at Lucknow.

LUCKNOW, November 18. Special Services of thanksgiving for the cessation of hostilities were held in all churches yesterday. The service at Christ Church at which Canon H. Menzies, Civil Chaplain, delivered an address was attended by His Honour the Lieutenant Governor and staff. Munshi Bishan Bhargava held the thanksgiving service at Majli Sarawathi Ghat at which the poor were fed. Temples in the civil lines were illuminated last night, the expense being borne by Mr. Triloknath Bhargava.

Central Provinces

The Rupee Currency Notes.

Regarded with Suspicion.

C. P. Government's Communique.

NAGPUR, November 18. The following Press Communique has been issued by the Finance Department of Central Provinces Government:—That the Government currency notes issued in place of silver coin are regarded with suspicion by ignorant people who have been led by advice of interested persons into believing that substitution of paper currency for coin indicate that Government is unable to meet its liabilities and that actual value of Government currency notes is less than its face value, the consequence being that people have been induced to submit to payment of heavy discount on all payments made in notes and higher prices have to be paid for goods whenever payment is made in notes, and this in its turn has led to a not unreasonable objection on the part of poorer classes of population to receive dues in the form of notes and to the refusal of shopkeepers to accept notes at all in payment of goods. (2) The Chief Commissioner wishes that everybody should understand that shortage of silver for every day use in India is not due to any real shortage in the amount of silver nor is it in any way connected with financial difficulties on the part of the Government which is more than able to meet all its liabilities. The chief cause of shortage is to be found in unnecessary hoarding and melting down of rupees enormous quantities of coinage having disappeared from circulation, and it is the duty of every educated and patriotic person to discourage this tendency to put coinage out of circulation, and to point out to ignorant people that there is no possible ground for distrusting value of the Government currency notes which are legal tender for all payments which can be cashed for their cash value in rupees at any one of currency offices in India. (3) Substitution of notes for cash is common to all countries of the world as one of inevitable consequences of war and although hostilities have now ceased it is impossible for any appreciable change in the situation to occur in the immediate future. It should also be remembered that rupee being a token coin is virtually a note printed on silver. Custom and convenience of people justify the use of moral currency so far as concerns payment in small sums, and in itself it is extravagant. Therefore it is important on economic grounds alone to encourage use of notes to the utmost extent possible. (4) There appears to be an impression that if refusal to accept notes in payment for goods is adhered to the Government will be forced to produce silver. The Chief Commissioner wishes it to be clearly understood that this will not happen under any circumstances (5) Jute crop in Bengal was financed entirely by notes and if intelligent people of Bengal were ready to accept notes there is no reason why cotton and rice crops of this province should not be financed in similar fashion. (6) The Chief Commissioner in conclusion warns, if educated persons continue to take advantage of ignorant people and extort high rates of discount, if shopkeepers refuse to supply articles on payment of notes they are risking thereby causing of serious distress to the poorer classes which may not improbably result in disturbances of peace. Should there be any livelihood of this occurring the Government will not hesitate to employ powers under section 6 and 7 of articles of Commerce Ordinance 1914 to enable to deal with the situation.

CALCUTTA

A General Public Holiday To Mark the Victory.

CALCUTTA, November 18. The Government of Bengal have declared Friday and Saturday 29th and 30th November as general public holidays throughout the presidency to mark the victory of the Allied and American arms and the surrender of Germany. The Bengal Publicity Board has been asked to arrange to celebrate the occasion.

Latest Telegrams.

DELHI, November 18. H. E. the Viceroy has arrived at Delhi where the Government of India reassembles today. Impressive services of thanksgiving were held in all Churches and other places of religious worship throughout India yesterday. Those at Simla were attended by the whole of the officials of the Government of India both Civil and Military.

The Military On-looker's Views.

SIMLA, November 18. The Military on-looker in the course of his review this week which concludes the series says:—As seemed inevitable Germany surrendered on November 11th and hostilities ceased on the same day. When the terms of the armistice became known it was clear that they meant peace. It had always been felt in France that once an armistice was signed there would be no more fighting. It was therefore of paramount importance to secure such terms that later on the allies would be in a position to enforce their own peace conditions. This has been done. When the terms of the armistice with Germany have been carried out the enemy will be at the mercy of the allies from every point of view on land in air or water and economically our

occupation of the Rhine and our possession of three large and important bridge-heads will enable us to invade Germany at will. The Germans may be assumed to have had some 21,000 to 20,000 guns four months ago when they began their great peace attack. Since then we have captured over seven thousand and must have destroyed 4000 to 5000 more. Even allowing for repairs they cannot had more than 12,000 to 15,300 left a week ago. Their cession to the allies of five thousand guns therefore means hopeless crippling in gunpower apart from the handing over of 800 trench mortars and 30,000 machine guns. The allies have long enjoyed marked superiority in the air and the German losses have been heavy. When two thousand aeroplanes have been delivered into our hands all further enemy resistance early becomes impossible. The mutinous condition of the German navy precluded any successful action against it at sea, but the naval clauses of the armistice reduced the enemy fleets to a state of complete impotence. The food situation in Germany seems to have been even worse than had been imagined and the Allies have now undertaken to assist her in this respect. The clauses relating to merchant shipping deprive the enemy of all hope of improving their position except as desired by the Allies. The delivery to the allies of five thousand locomotives and one hundred fifty thousand railway trucks is of great importance both from a military and economic point of view. The loss of so large a quantity of rolling stock amounting to about one fifth of the total available should effectually deprive the enemy of the power of rapid movement or sudden concentration without dislocating the economic arrangements throughout Germany. It is thus clear that under the terms of the armistice Germany will be practically unable to resume hostilities even if she wished to do so, and will be obliged at the coming peace conference to accept the terms dictated by the allied powers. Her acceptance of the terms of the armistice is therefore equivalent to unconditional surrender just as much as was the capitulating of Bulgaria, Turkey and Austria-Hungary. Accusations of camouflage are being levelled at the present German Government. The change in which seem however to be too great to justify these charges. It must be remembered two rapid radical reforms would almost inevitably lead to revolution and anarchy a most undesirable result. Germans are levelheaded people and will do their utmost to establish a sound system of Government with the least possible delay and disorder. Now that their military power has been crushed this will be highly welcome. The triumph of the allies is very remarkable when we consider the preparations made by Germany for the war and the certainty of victory into which she entered upon the struggle. Throughout the war the British Empire has played a magnificent part. The British navy has acted up to her splendid traditions and has rendered invaluable services to the allies' cause. The old regular British army proved itself to be the finest body of troops the world has ever seen since 1916. After learning its lesson on the Somme the new British Army has shown itself to be second to none. In the last three months since August 8th the British troops in France have taken the principal part in the defeat of the enemy and have earned undying glory for their country. The armies of the British empire Australians, Canadians, English, Indians, New Zealanders, Irish, Scotch, South Africans and Welsh have fought all over the world. Turkey has been conquered by the British Navy and Anglo-Indian armies alone. In Russia our troops have been engaged on the Murman Coast in the Caucasus and in Siberia. In the Balkans our persistent attacks near Lake Doiran prevented the Bulgarians from reinforcing the front successfully attacked by our allies in Italy. On the 27th October the 10th Army which made the breach in the Austrian line was commanded by Lord Cavan an English General. We have captured the German colonies all over the world. It is not belittling our splendid allies the French who have throughout fought with wonderful skill resolution and bravery; Italians, Americans, Russians, Serbians etc. when we consider the part played by Great Britain in this war to have been the greatest and most decisive in securing final victory. It is a wonderful record of achievement for a country that four years ago was not a military nation and was rather proud of the fact. We have been fortunate in our leaders to have statesmen like Mr. Lloyd George, Mr. Balfour, Lord Chelmsford, General Smuts, Hughes and Borden, sailors like Jellicoe and Beatty, Military Commander and organisers like Lord Kitchener, Haig, Munro, Rawlinson, Henry Wilson, Robertson, Byng, Allenby, Maude, Plumer, Birdwood and Horne. Our staff has risen to the occasion and though only sufficient trained officers existed for some 12 to 15 divisions staff have been provided for some 30 corps and 100 divisions and have done splendid work. British soldiers and sailors from all parts of the empire have upheld their great reputation and have fought magnificently throughout. One of the most remarkable features has been the leadership of the British regimental officers many of them with little training or experience. The proportion of casualties among British officers to those of the rank and file has been approximately one to 18 whilst in other armies it has been about one to fifteen and in the German army one to fifty-five thus showing the courage and devotion of our officers. Our air service has created a most wonderful reputation for skill and daring and has borne a great part in our victory. The credit for our final triumph is now however not only due to our fighting services but also to our mercantile marine munition and other civilian workers, nurses etc who have all contributed their shares. The result is that at the end of this world war the British empire is greater and more closely knit than ever before and far stronger in every respect than at any previous period in its history. The British race has remained true to its splendid past and has left a magnificent heritage to future generations.

(రెండవపేజి తరువాయి)

భీమవరము.

ఈ నెల 18 తేదీ భీమవరము చక్రవర్తిగారి జయమును గురించి డిప్యూటీ కలెక్టరు తలారి గోపాలరావు నాయకు గారి యాధిపత్యముక్రింద విషయ మైనామూలములో గొప్ప సభ జరిగెను. అత్యుగారి లిరుచలి రాజుగారు మనముండియో కు గవర్నమెంటువారు చేసిన భవనోపకారములను గురించి యు బార్నిచక్రవర్తిగారి సుగుణ సంపత్తిని గురించియు ఆ సే కరణముల, సచివసించిరి పద్యములుగూడ చదివిరి. రాయ నము పేరిటరాయయ్యగారును అమరయ్యగారునుగూడ సభ న్యసించిరి. సంగీతముతోను మంగళవాద్యములతోను రాత్రి 8 గంటలకు సభముగిసెను. మధ్యాహ్నము మూడు గంటలకు నూర్మలు పిల్లలు విజయపద్యములతో ఊరేగి యుత్సవము జరిపిరి. పిల్లలకు మిఠాయి పంచిపెట్టబడినది. 100 మంది బీద లకు మిల్లుపంటలు పంచిపెట్టబడినది.

ఏలూరు

మిత్రమండలి విజయము కలిగినదని తెలిసి 13-న తేదీని కచ్చేరిలకును పాఠశాలకును నెలవియ్యబడినది. 13-న తేదీ సాయంకాలము సుబ్బోత్సవద్ద వేలకొలది జనము ప్రో గయిరి. బాహురకు పండ్లు మిఠాయిలు పంచిపెట్టబడినవి. 5 గంటలకు ఊరేగింపు ప్రారంభమయ్యెను. రాజా పార్థసా రథి అప్పారావు బహద్దరుగారి తాలూకు నాలుగు ఏనుగులు ఊరేగింపుతో నుండెను. బార్నిచక్రవర్తి మేరికాటిగార్ల పట ములు మోతేవారియొక్క రెండుగుట్టలు బండియొ ఊరే గింపబడినవి. పిన్నరాజు వేంకటరమణయ్యగారి కిష్టము వ్యాధిమృత్యువర్ణనములు గావించిరి. బాణాసంచా కాల్పు బడినది. ఏలూరు పురపంచలకు బిగిటిపూ సామ్రాజ్యస్వభము లెత్తబడినది. సూర్యాస్తమయసంతరము దీపావళి నాడుకలె పట్టణ మంతటను దీపములు వెలిగింపబడినవి. రాత్రి 7 గంట లకు ఊరేగింపు ఆంత్సవమయ్యెను.

నరసీపట్టణము

యధ్వవిరామవార్త 12-న తేదీ తెలియజెప్పెను. 12-న తేదీ యాధీనులెల్ల మూసివేయబడినది. పోలీస్ కాలము భగవ త్పాస్థానము బరిగెను. మధ్యాహ్నము 300 మంది వేదలకు భోజనము పెట్టబడినది. సాయంకాలము ఏనుగులు గుట్టములు సమేతము గొప్పయూరేగింపు జరిగెను. అప్పడక్కడనే మకా ములోనున్న జిల్లా కలెక్టరు వర్మనుగా రుత్సవమును సడపిరి. బాలికాపాఠశాలయొద్ద కోలాటము మొదలైన గానవినోద ములు గావించబడినవి. ఆలగ్గాండాగ్రంథములో కలెక్టరుగారు దర్బారుచేసిరి. పౌరప్రముఖులు విచ్చేసిరి. కలెక్టరుగారి యువ న్యాసమున యధ్వవిరామయొక్క ప్రముఖతయు రానున్న కష్టకాలమున మిత్రశ్రమయయొక్క యావశ్యకతయు ప్రస్తా వింపబడినది. డి. కృష్ణరావు బి. ఆప్పకు పంతులుగార్లు పద్య ములు చదివిరి. యూనియన్ ప్రెస్టును డి. రామరావుగారు రుప పాదించిన ప్రశంసా ప్రతిపాదనముప్రతి గవర్నరుగారి కంపబ డెను. విద్యార్థులకు మిఠాయిలు పంచిపెట్టబడినవి బాలీయ గీత పఠనముతోను సభముగిసెను. రాత్రి ప్రభుత్వభవనమునెల్ల దీపములచే నలంకరింపబడినది. ప్రాధానము జోగారావుగారి యంగదశాల పదర్శనమును స్థానిక నాటక సంఘమువారి కాట కప్రదర్శనమును విజయోత్సవములకు వన్నెచెప్పెను.

బందరు

తాత్కాలిక సంధి జరిగిన వార్త తెలియుటతోడనే పట్టణమంతయు విబిత్తియగు మాటబోయినది. ఎక్కడచూచి నను సంతోషచిహ్నములు కనుపట్టెను. బుధవారము కచ్చే రీలు పాఠశాలలు మూయబడినవి. సరిక్కుంటున్న కలె క్టరుగారు పట్టణమునకు విచ్చేసిరి. జిడయమున జేపాలయ ములలోను మసీదులలోను చిచ్చులలోను ప్రార్థనలు సలిపిరి. మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు డిప్యూటీ మునిసిఫ్ కోర్టు ఆరణి ములో విద్యార్థులకు వ్యామాయములు జరిపి గెలుపొందిన వారికి కలెక్టరుగారు బహుమతులు పంచిపెట్టిరి. సాయంత్రము 4-50లకు గొప్ప యూరేగింపు బయలుదేరి చాకులానికి ప్రవేశిం చిరి. చల్లపల్లివారి యేనుగులకు చెడు నడికొర్రలలో కలిసి కొని యూరేగింపునకు మరంత కోధతెచ్చెను. చాకులా సామాన్యులగ నివేషణకన్నకును ఈ పట్టణమున జరుగనంత గొప్పసభ జరిగినది. జిల్లాజడ్జి కాటక్ గారు ఆధిపత్యము వహించిరి. కలెక్టరు కాంటెర్ గారును డి. బి. వారిజానీ సుబ్బిమ్మ స్వామి పంతులుగారును, తెడించి హనుమంతి రావుగారును మహమ్మద్ మరీఫ్ గారును జయమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి.

బాణాసంచా కాల్పన పిమ్మట సభ ముగిసెను. 5-6 గురు వైఖ్యులు రోజంతయు బీదలకు అన్నప్రదానముచేసిరి. ప్రక్కం గరంగయ్యగారు బాలికలకు మిఠాయిని పంచిపెట్టిరి.

గుంటూరు

ఈ నెల 12-న తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు జర్మ నీవారు లొంగి తాత్కాలిక సంధికి ఒడంబడిరని తెలియగానే జయపతాకములు ప్రతి యాధీనుమీదను పాఠశాలమీదను ఎత్తిరి మరునాడు సంగీతసభ జరుపబడినది. మూడు 10 వేల మంది బీదలకు అన్నదానము చేయబడినది. పాఠశాల బాలిక లకు మిఠాయి పంచిపెట్టబడినది. సాయంకాలము గొప్ప యూ రేగింపు ఉత్సవము జరుపబడినది. పురపంచవచ్చుట "హైం ధర యోగులకు జయము గలిగినది" "హైందవుల రాబధ కై ఈ మహా సంగ్రామయందు సుస్థికిరంప బడినది" ఇట్టి స్తుతిరచన ములు వ్రాయబడిన పతాకములు నెలకొల్పబడినవి.

14-న తేదీ గురువారమునాడు గుంటూరుజిల్లా సంఘ మువారు స్వరాజ్య సమితివారు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ వారు ప్రజాపక్షమున విజయోత్సవము సల్పిరి. స్వరాజ్యపతా కములను బ్రీటీకు పతాకములను కరంబులవిడిచిని బ్యాండు వాద్యములు మ్రోగ పురపంచల నూరేగి పట్టుకొని పోయి లో నొకగొప్ప బహిరంగసభ గావించిరి. అట్టితరి జిల్లాకోర్టు వకీలు ఆర్. కే. యజ్ఞరాజయ్యగారు ఆగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి. ప్రభుభవమున రామస్వామి గుప్తగారు మహాసం గ్రామమును గురించి విపులముగ ముచ్చటించిరి. తరువాత కొం డ వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఏకా లక్ష్మీ నరసింహము పంతులుగారు వింజమూరి రంగాచార్యులుగారు స్వపరిపాల నాడులనుగూర్చిన తీర్మానములను పురస్కరించుకొని ప్రసం గించిరి.

లక్ష్మో

17-న తేదీని అన్ని క్రైస్తవాలయములందును ప్రార్థ నలు జరుపబడినవి. క్రైస్తులెల్ల కలెక్టరుగారు గవర్నరుగారు కవర్తముగ వెల్లిరి. సరస్వతి ఫుట్టాను మున్సి విషయ భాగ్యర గారు ప్రార్థనము గావించిరి. అచట బీదల కన్నదానము చేయ బడినది. జేపాలయములందు గూడ దీపములు వెలిగింపబడినవి. ఆ వ్యయమును త్రిలోకనాథ భాగ్యరగారు వహించిరి.

రంగూను

రంగూను కళిద్రులో చాలమంది సమావేశమైరి. లెప్టినెంటు గవర్నరుగారు సమీపారముగ వెల్లిరి. ఫిఫ్తకోర్టు జడ్జి లాను, వర్తకులలో ప్రముఖులను గూడ వెల్లిరి. మైదానమున మధ్యాహ్నము నైవేదిక వివాహమును చూచుటకు చాలమంది వెల్లిరి. లెప్టినెంటు గవర్నరుగూడ సమీపారముగ వెల్లిరి.

ఉపాధ్యాయుల బాధ.—బోర్డుస్కూళ్ల ఉపాధ్యాయుల జీతములు స్వల్పములు. ప్రస్తుతము యుద్ధమునలన ప్రతి వస్తువును అమితమైన ధరలు వెలిగినవి. ఈవృత్తిలో నుండు కొని వేరేవృత్తికి పోవుటకు మార్గము లేదు. ఈవృత్తిలో పాట్లు నొందెను. వీరివిషయమై తలచునారే లేదు. ఇప్పుడు చిత్తూరు మొదలగు అన్ని తాలూకాబోర్డులలోని ఉపాధ్యాయులకు పదకొండు రూపాయలైనను జీతములు ఇచ్చుచు న్నారు. మఱియు యుద్ధపు అలవెన్నుకూడ ఇచ్చుచున్నట్లు వదలగలదు. మదనపల్లె రేంజీలోని ఉపాధ్యాయుల దురదృష్టమువల్లనో లేక సర్కారువారి దయ లేనందునో ఇచట ఆవిషయమై ఇదివరకు తలచలేదు దయయించి దొరతనమువారు పదకొండు రూపాయల వరకున జీతమును యుద్ధపు అలవెన్నును త్వరలో ఇప్పించి ఉపాధ్యాయుల బాధలు కొంతవరకైనను తగ్గించెదరని నమ్మినాను.—ఉపాధ్యాయుడు.

అంధ్ర గాష్ట్రీబాలీయ మహాసభాసంఘము.— ఈ సంఘమువారి సభ ఈ దినకు నుదాహరింపబడిన విషయ ములను తీర్మానించుటకు ఈ నెల 24-న తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 1 గంటకు చెన్నై పురిలో అంధ్రీపత్రికా కార్య స్థానమునందు సమావేశమగును. విషయములు:—(1) సంఘాధ్యక్షులు మొదలగు నుద్యోగీయులను కార్యనిర్వాహకసభ్యులను ఎన్నికొనుట. (2) సంఘసభాధనలు (3) జేతయమహాజన సభకు పులిసిథుల నెన్నికొనుట. (4) ఇంక్లాండనుకు (Deputation) పులిసిథులను కూర్చి. (5) ఆఖిరభారత సభాసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట. (6) ఆవసరములగు నితరవిషయములు.

దివాను బహదరు కే. పి. పుట్టన్నశ్రీశ్రీ సి. వి. ఇ. గారు మెగురూరు పురపాలకుధ్య సంఘమునకు అధ్యక్షులుగా నియోజింపబడిరి.

పంజాబు లెప్టినెంటు గవర్నరు సర్ మోకేలు ఓద్వ యరుగారు నెలపు పుణ్యక్షానమునందును వారి స్థానమున సామాన్యప్రభుత్వపు విద్యాకాళాకార్యదర్శి సర్ మాన్లెగను గారు నియమింపబడిరి.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడు:—ఈ సంవత్సరము దేశంబకు నెలలో డిల్లీగరమున బజుగు రిరి-ర కాంగ్రెసు సభ కధ్యక్షుత వహించుటకు మా|| పండిత మదన మోహన మాలవ్యుగా రంగీక రించిరిని కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

ప్రభాత గణిత కాన్రవేత్తలు, బాదగాను నివాసు లును,నగు రామానుజముగా రు జ్యోతిషితులై హామమైకు పుర ముని చికిత్స నొందుచున్నారని పాలుమాల గెజిట్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

గత సోమవారమునాడు వేటపాలెయనందు శేషుచ లలనాయుడు గారు హృద్రోగమువలన ఆస్పాత్రుగా పరలోకగతులైన వినుటకు చింతిలు చున్నాము. వీరు గొప్పకంట్రాక్టరులు. గుంటూరు, కృష్ణాబోర్డు లందు సభ్యు లుగాను, వేటపాలెయ యూనియనుకు అధ్యక్షులు గాను చాలాకాలమునుండి పనిచేయుచు కీర్తివడసిన మహానీయులు. వీరి యాత్మ నిరంతరకాలి బొందుగాలి!

కారాగృహమునుండి విడుదల కాబడిన నారాయణ రావు వైద్యగారికి స్వాగత మొసంగుటకు శనివారమునాడు నాగపురమున గొప్పసభ జరిగినది. మానసియులగు డిక్టరులు గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. వైద్యగారి శ్రేణివా పరా యణతను కొనియాడుచు పలువురు సభలో మాటలాడిరి. వైద్య గారు ప్రజల స్వాగతమునకు త్రుత్తులరమిచ్చుచు తాము మాత్ర మేజేతమునకు చేయదగిన సేవనుచేసితిమయను అడిగెను ధర్మపని యు, నుడివిరి. తదనంతరము చిత్రరంజనదాసు, మానసియులగు కపర్తి, కరండికారు, దాక్టరుముచ్చిగార్లు వైద్యగారి శేనులో పనిచేసినందులకు కృతజ్ఞత చూపుచు తీర్మానములు చేయబడిన వని న్యాయుండియూ ప్రత్యేక విశేషభతు కంటినిచ్చుచున్నాడు.

జనపద్మము:— నెల్లూరుతాలూకా సర్వేపల్లిగ్రామము మజరామిసకపాళ్య మను నొకచిన్న గ్రామముకలదు. ఆ గ్రా మమున కడచిన జనవిమాసము మొదలు కలిగినజనవస్త్ర మమి తము. ఆగట్లు మాసమువరకు స్థానికబాధరల్ల ఘమారు 70-80 మం ది మ ర ణిం చి రి. ఆ నంతరము ఇంప్లూ యెంజా జ్వరముకల్ల జరులు పడు సంకటములకు మిరచు లేవన్నది. 50, 60 మంది మరణించిరి. ఇప్పటివరకు జ్వర ముతమించినదికాదు. ఇంతలో కలరాయొకటి బయలు దేసినది. ఈ నెల 5-న తేదీ 15 మందికి సోకినది. వారు సాయం తనమునకు మరణించిరి. మరుసటిరోజు 12 మందికి తగిలినది. ఇప్పటికిరి ప్రతిరోజు 4,5 మందికి సోకుచు నె యున్నది. జరులు భయభ్రాంతులై దుట్టుపట్ల గ్రామంబులకు వెల్లిరి. కొం దను జ్వరబాధకల్ల పోలేకయి న్నారు. కాబట్టి యీ విషయ మును దొరతనమువారు ఆలోచించి యీ బాధలను నారంప లేయుచు రని కోరుచున్నాము.— గన్నవరము రాసురయ్య.

సర్ లియనోర్డు రాగయ్యగారి కల్యాణహామ:—ఈ నెల 18-న తేదీని రోనాల్డుపే ప్రభువుగారు కలకత్తా నగరమున "ట్రాపికలు మెడిసను స్కూలు" భవనమున రాగయ్యగారి కిలా విగ్రహమును తెరచిరి ఆసభకు చాలమంది వచ్చిరి. గవర్నరు గారు రాగయ్య గారి సామర్థ్యము నభినందన పూర్వముగ వినిరించిరి. ఆపాఠశాల శేషులుచుటకు వారే ముఖ్యులనిరి. దాని ఆవశ్యకతను దొర తనము వారికి స్పష్ట పరు చుట యే గాక స్వయముగ వ దా న్యులకు వ్రాసి వివిధ జేతములనుండి భనమును సంపాదించిరి. న్యాయా రుగ నగరమునందలి రామశెల్లెరు ఇంటిరేవునలు హెల్లు కమీషను పాలిధికముగ భనము మొసగిరి. రాగయ్యగారు వైద్య కాన్రవేత్తలుగుటయే గాక ఇతరులను యాచించి భనమును సుమారురూపాయలందొకచాల వై పుణ్యము కలవారు. ఆయన శక్తివలన 7 లక్షల రూపాయలను చేర్చగలిగిరి. హైద్రాబాద్ ఇని స్ట్రూటును గూడ పీకి చేర్చినది సమగ్రమగును. బంగాళా దొరతనమువా హొకలతు నిచ్చిన లా మొకలతు నిత్తుచుని ఇండి యను రీసర్చిసంఘము వారు వాగ్దానము చేసిరి. బంగాళా దొరతనమువారా మొత్తము నియ్యగోరుచున్నారు. అందులకు కాసనసభవారు గూడ సంగీకరింతురని నమ్మిదనని రోనాల్డుపే ప్రభువుగా రనిరి.

యధవార్తలు

ఆల్ పాస్ లోరయన్ పార్లమెంటు సాలియమెంటు ఫ్రీండ్స్ పరిభ్రమణమున కొంతమంది యుద్ధవార్తలను నియమించినారు.

* * * * *
తాలిఫ్ పాస్, ఎస్కెయి పాస్, డిజమలపాస్, నాజిం బెగారు రాజ్యాంగధనము సహకారించి కాన్సాంటునోపిలు నుండి పారిపోయి రని లండనునుండి వచ్చిన తంత్రివార్తలవలన తెలియుచున్నది.

* * * * *
బహేయవారి సేనలు తరైలును పట్టుకొనినవి.

* * * * *
హంగరీ వీరతనమునారు యుద్ధరంగములనుండి సేనల విలిపించుట అనుదినమున ప్రత్యేకముగా ఆటలై ఆటబండ్లను నడిపించు చున్నారు.

* * * * *
అంగ్ల పార్లమెంటు సమావేశము ఈనెల 20, 22, తేదీలలో ముగింపుబడునని బోస్టన్ గారు చెప్పుచున్నారు.

* * * * *
అమెరికా జేతనునందు సత్రికాస్వాతంత్ర్యముల వైరుధ్యము నిర్బంధములు పూర్తిగా తొలగింప బడె నని తెలియుచున్నది.

* * * * *
బర్మీలో సమ్మెకట్టు ముగిసినదని యొక తంత్రివార్త వలన తెలియుచున్నది.

* * * * *
ఇంగ్లాండులోని కార్మికవర్గమునా రీతివర్గ యొక సభ జేసి కార్మికసభ్యులు ప్రభుత్వముతో సంబంధము వదలకొనవలయునని తీర్మానించిరి.

* * * * *
నావికాకాఖలో గత నాలుగేండ్లనుండి పనిచేయుచున్న వారికి బహుమతు లొసంగబడునని పార్లమెంటునందు ప్రకటించబడినది.

* * * * *
హాలండునందు హ్యాపించియున్న ఔషధము నాపుటలై మిత్రమందలివారు చాల ప్రయత్నించుచున్నారు.

* * * * *
హాలండు ప్రభుత్వము వారు సంయతము కలవులన జేతమున అల్లరులు జరుగ కుండునటుల సర్వప్రయత్నములన చేయుచున్నారు.

* * * * *
లమన్సు మర్రితర్రమువారు రాజీనామా యిచ్చిరిని వియన్నానుండి వచ్చిన తంత్రికలన తెలియుచున్నది.

* * * * *
ప్రకృతము జేతమునగల ఔషధములన ఆస్ట్రీయా సేనలు కొంతవరకు తుక్కిడేతములో నుంచుటకు అనుష్ఠాని నిష్పించ ఆస్ట్రీయావారు విల్సను గారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

* * * * *
వార్షాయుద్ధ అల్లరులేనియు జరుగకుండ నుండుటకు మిక్రిమందలివారు పనులు చేయుచున్నారు.

* * * * *
లిమన్సుల దూడితర్రకసంఘమువారు కొంతకాలము వరకు అమెరికానుండి దిగువలి చేయబడుచున్న ప్రత్తిని బహిష్కరించిరిని తెలియుచున్నది.

* * * * *
జర్మను సంధిరాజువారు యుద్ధనావలను మిత్రమందలివారి కేతము చేయుటకు తీర్మానించినారు.

వెలుగు:—21 వ తేది సోమవారమునందు 7 గంటలకు నాయకుపేట సమీపమున స్వర్ణముఖిని ప్రవాహ జేగమున 7 బండ్లు ధాన్యసహితముగ నేటియందు కొట్టుకొని పోయెను. సుమారు నాల్గైదులవరములో 6 బండ్లును కొన్ని మాటలను పట్టుకొనబడినవి. ఒక మనుష్యుడును ఒక బండియు కానరావయ్యె. వై ప్రవాహమునందు కలిపేరు అను గ్రామసమీపమున నొక మనుష్యుడు పట్టుకొనబడెను. నాడు బయట తీయుటతోడనే వివేచనగా మాటలాడుచు నవ్వును తిరిగి యేటిలో పడబోయెనట. వానిని తిరిగి పట్టుకొని మాటలాడింప సరియైనయుత్తరువు చెప్పదాయెను. తులము కుమ్మరియని మ్రోయు చెప్పెనట. (చహరా) నల్లని బాడు. కొంతపాడవు మనుష్యుడు. నాల్గులు ఏమియులేవు. ఆహారము తినుచున్నాడు. వానియార యెట్టివో గాని వెలికిలయిండి నెత్తిబట్టు సగము తడియకుండునే వచ్చియున్నాడు.

ప్రజాభిప్రాయములు

ఉపవిలేఖకులకు సూచన

కృష్ణాజిల్లా వాపరేటివ్ కాన్సరెన్సు కార్యదర్శి గారు చర్యనీయాంతములను తెలుగున లిపి బ్రార్థితులు.

I

కృష్ణాజిల్లా రైతుల తృప్తియనమూ వేతము.

అంగధపత్రికా సంపాదకుండు:

ఆయా, వైర్లీ కథో ఈనెల 12-వ తేది పత్రికయందు 'భీము' వ్రాసినవానిని జదివితిన. ఈనెల 8-వ తేది కైక లూరునందు సభజరిగెను. నీటితీర్చుకట్టు వృద్ధినిసూచి నిపుల ముగ చర్యజరిగి సంజాయుషీ సంపాదననిమిత్తము మరొకసభకు నిలిపివెట్టబడినది. ఈ వార్తవలన చిక్కునొందువారు ఏగ్రామమునా రా గ్రామమునుండి అర్జీలు పంపుకొనుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. 10-వ తేదిని త్రిమండలసభ ఏలూరునందు గూడుటకు నిశ్చయింపబడెనగా, దీనికర్వాత దీవితాలాకాలో సభసూక్ష్మరై ననుకొంటిమి ఇట్లుండ 17-వ తేదిని నడిచాడ లో సమావేశసభ జరుగెను. 18-వ తేదిని కర్వారు గారివద్దకు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్ పోవలసియున్నది. ఈ పాతవులచే దీవితాలాకా లో జరుపవలసినసభ ఈనెలాఖరున నిమిషములందు జరుపుట కర్వాట్లు జరుగుచున్నవి. 21-వ తేదినుండి మంగళ 8, 4 కోణా ఆ బంధునోడిర్ కాలేజిడే యుత్సవము జరుగెను. ఎల్లరుగా వీలగునట్లు డిశంబరు 1-వ తేది ఆదివారమునాడు నిమిషము వందు సభజరుగెను. ఈలోగా 20 తేదిని బెజవాడరాలుగా వా రేయప్పలూరునందో సభజరిపినచు జరిపవచ్చును.

బెజవాడ, 14-11-18. కొడాలి శివరామకృష్ణ రావు.

II

ఏలూరు రయితుల సభ.

నీటిపన్ను మార్పుకుగురించి గవర్నమెంటువారు జారీ చేయించిన ప్రకటన విషయమును చర్చించి అవసరమయిన చర్య జరుపుటకు గాను ఏలూరు దీవిజనలు సంఘము కొల్లెరు రయితుల సంఘముల పక్షమున ఈనెల 10-వ తేది ఆదివారమునాడు ఈ పురమున నొకసభ జరుపబడెను. గుంటూరు కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలనుండి పత్రికానిధులు వచ్చిరి. కీర్తిశేఖర లయిన మోతే వెంకటస్వామిగారి పేరున పనుపేటలో కొత్తగా కట్టబడిన సత్రిములో పత్రికానిధులకు బసలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. పత్రికానిధులకు కావలసిన భోజనాదినసకలు కూడ జమీందారులను వెంకటస్వామిగారి కుమారులు అయిన మోతే వెంకన్న గారును గంగరాజుగారును తమ సొంతఖర్చు మీద అసత్రిములోనే ఏర్పాటు చేయించిరి. ఈ సభకు న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారును దుగ్గిరాల నూర్యకృష్ణారావుగారును దరుశేసిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఆ సత్రిములోనే బహిరంగసభ జరిగెను. న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగా రంగారాధిపత్యము వహించిరి. గవర్నమెంటువారు చేయదలచిన మార్పులు ఉపయోగములేదనియు రయితుల సమ్మదముకు మనయు ఆ మార్పులు పుస్త్రుతము మానివేయవలసిన దనియు తీర్మానములు గావించ బడెను. నాటి యుదయము జరిగిన యాలోచన సభలో నీ మార్పులకల్ల రయితులకు విశేషలాభ మేమయినను కలుగునా లేదా యనెడ యడము పూర్తిగా చర్చింపబడినది. అన్ని సంగతులు ఆలోచించిన మీదటనే సభవారట్టి యభిప్రాయమును తెలిపిరి.

కీర్తిశేఖరరావున రావిచెట్టు లక్ష్మీనరసమ్మగారు:— మాతృ శ్రీగారు పత్రికయన్న పుడు ఎంతమందియో విద్యార్థుల కన్నకుమారులవలె సంరక్షించి యుండుటయే గాక పిదప తమ యవసానకాలమువరకును విద్యార్థులను పోషించుచు కష్టమని యెంచక స్వతుముగానే విద్యార్థులకు వండివెట్టుచు కీర్తిగన్న సమపుత్రాత్మకములు. రెసీడెన్సీ బాబునందు తన భర్తచే నెలకొల్పబడిన క్రిక్కుప్తరాయాంధ్రభాషానిలయ మను పుస్తకభాండాగార మాటనగ్గునా నిర్మాణమునకై స్వంతమునంది రు 4000 లు నెలవొసంగి యుండిరి. వారి భూమిభిమానమునకు ఇంతకంటె ప్రబలదృష్టాంత మేమి కావలయు?—ఒకవిద్యార్థి.

మరణవార్త:— కృష్ణాజిల్లా భీమవరము తాలూకా చెరుకుమిల్లి గ్రామమునందు విషజ్వరము సుమారు నెలరోజుల క్రింద ప్రవేశించి 200 జనలను బాధించి కృష్ణాజిల్లా గాయల రిడింగు రూమునకు ఆధారభూతులగు సెన్సెట్వ చిట్టి తిరపతి రాజుగారిని దాట్ల వెంకటపతి రాజుగారిని కీర్తిశేఖర లుగ జేసినది.

నోటీసు.

బెజవాడ కాపరస్టులు, పబ్లికెట్టి పండర్ నాథ్ 2 ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య 8 బెంబిగి శరణప్ప 4 మందడ వెంకటాచార్యుగారి కుమార్తె (1) ఈ. మానుచయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు తనూడల్లి సుబ్బారాయుడుగార తాలూకు (3) దుర్గా చక్రేష్వర రై సుమిల్లుపేరుతో బెజవాడ బొక్ మునిసి పల్ సెం 4/1 రు గల ఇంట్లోవెట్టబడిన ఫ్యాక్టరీలో ఇంతవరకు వర్క్ చేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హక్కుపవర్ గల ఆయిల్ ఇంజిన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్నీ, ఆంగుళ సంబంధించిన మోటింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళపంపు, నాల్గర్లుఇంకా ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన చిల్లరసాములనున్న భాగములందరు కలిసి స్వముగా ఆర 1918 సం. డిసెంబరు నెల 2, 3, 4 తేదీలను వేలమువేసి ఆఖరుపాటమీద కొట్టివేయబడును గనుక కావలసినవారువచ్చి కొనుక్కోవచ్చును. మరతులు వేలంపాటు కాలమందు తెలియపర్చడ మవును. కావలసినవారికి ఏవిధమైన సంజాయిషీ కావలసినవచ్చినప్పటికి ఈదినకు సంతకము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకో వచ్చును

ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య,

బెంబిగి శరణప్ప,

(1860)

మేనేజర్లు.

AWARDED
GOLD MEDAL 490
IN THE
BARODA EXHIBITION
For its Sweet Lasting & Delightful Smell
TO
THE WORLD-RENOWNED
OTTO PARASTAN (REGD.)
Therefore, please just try and enjoy.
Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0
Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.
—:0:—
ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
Free from mineral oils. Best for the Hair.
Prize Re. 1, and Postage Extra.
ample Free on sending 1 anna postage Stamp.
The Parastan Perfumery Co.
No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకమునువార కస్తూరిమాత్రల వివర్ణనము
మ రి కిం పు డు.

ప్రతి వర్ణరమణను లక్షలకొలది సేనలు విజ్రయించి
బడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిచాన్, మలియా, నేపల్, గోవా, భీజి, బెరెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, తుపయోగించి
చున్నారు.

మహాభగవము క్షిరేందుకే లోకమునువార కస్తూరి మాత్రల సేనా మి యింట నున్నయెడల, మాటికి కైదుల సమయమును, నిరీక్షించి, వెలర వట్టుకొనుట తప్పిపోవును. కీరలు, కీరవాలము, అడర్లము, పార్శ్వచారము, జ్వరము, మాంద్యము, ములబద్ధకము, దగ్గు, గజము బొమ్మ, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, విష దిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, విషము ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంత ప్రవచన సాశ్వత్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

శైవ్యకాలలో వశేవధము లగునట్టియు సునయోగక రమలగు కర్మాటక మూర్తిలనుండియు యావధములకు రయారు చేయుచుండురు.

రిజిస్టరైన యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సేనాంకు
తును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అమోఘ సమక్రము, ప్రతిసేనాలో నూటి
యందను. 360 ముద్రలున్న సేనా 4లలో లు,
మాత్రమే.

8 సేనల లోకమున రిజిస్టరికొనిన
టసాల ఖర్చుచేతరి మా 1-8-0
12. సేనా లోకనారి కొనిన 2-14-0
26. సేనా లోకనారి కొనిన 3-5-0

గవర్నమెంటులకు మాన్య కుమార్తె
సేనా సిద్ధాంతమును జారీచేయు.

లోకమున ప్రతి సేనావారువలె వర్ణరమణ, ముద్రలు,